

TÉARMAÍ TAGARTHA TIONSCNAMH UIRBEACH EORPACH – GNÍOMHAÍOCHTAÍ NUÁLACHA

AN TRÍÚ GLAO AR THOGRAÍ EUI-IA
06/05/2024 – 14/10/2024

06/05/2024

Co-funded by
the European Union

Clár

1. RÉAMHRÁ.....	2
2. ÚDARÁIS INCHÁILITHE – CÉ GUR FÉIDIR IARRATAS A CHUR ISTEACH	3
2.1 AN CHÉAD CATAGÓIR.....	4
2.2 AN DARA CATAGÓIR	5
2.3 AN TRÍÚ CATAGÓIR.....	6
2.4 RIACHTANAIS CHOITEANNA D'ÚDARÁIS UIRBEACHA INCHÁILITHE	7
3. CUMHDACH TÉAMACH DON TRÍÚ GHLAO AR THOGRAÍ EUI-IA	8
3.1 AISTRIU FUINNIMH	8
3.2 TEICNEOLAÍOCHT I GCATHRACHA.....	17
4. CÉIMEANNA AN TIONSCADAIL	26
5. PRIONSABAIL CISTIÚCHÁIN	27
6. GINIÚINT AGUS FORBAIRT TIONSCADAIL	28
6.1 COMHPHÁIRTÍOCHT	28
6.2 LOIGHIC IDIRGHABHÁLA AGUS PLEAN OIBRE AN TIONSCADAIL	32
6.3 TACAÍOCHT SAINEOLAITHE	33
6.4 AISTRIÚ	34
6.5 CATAGÓIRÍ COSTAIS	37
7. PRÓISEAS IARRATAIS	38
8. PRÓISEAS ROGHNÚCHÁIN	39
8.1 SEICEÁIL INCHÁILITHEACHTA.....	40
8.2 MEASÚNÚ STRAITÉISEACH	41
8.3 MEASÚNÚ OIBRÍOCHTÚIL	42
8.4 CÓRAS SCÓRÁLA MEASÚNAITHE	43
8.5 CRITÉIR EISIATA D'IARRATASÓIRÍ DEONTAIS.....	43
9. CÉIM TIONSCNAIMH AGUS CONRADH	45
10. CONAS CÚNAMH A FHÁIL.....	45
11. EOCHAIRDHÁTAÍ	46

1. RÉAMHRÁ

Is cuid de phacáiste reachtaíochta an Bheartais Comhtháthaithe le haghaidh 2021-2027 é bunú an Tionscnamh Uirbeach Eorpach (a leagtar amach in Airteagal 12 de Rialachán Uimh. 2021/1058 ó Pharlaimint na hEorpa agus ó gComhairle an 24 Meitheamh 2021 faoin gCiste Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa agus faoin gCiste Comhtháthaithe¹ - Rialachán CFRE/CC) – uirlis de chuid an Aontais Eorpaigh, **comharba an Tionscnamh Gníomhaíochtaí Nuálacha Uirbeacha a cuireadh i bhfeidhm le linn an chláirthréimhse 2014-2020**. Is uirlis bhunúsach í an tionscnamh nuálach seo chun tacú le cathracha idir bheag agus mhór, chun cur lena n-acmhainní agus lena gcuid eolais, chun tacú leis an nuálaíocht agus chun réitigh nuálacha inaistrithe agus intomhaiste a fhorbairt do dhúshláin uirbeacha atá bainteach leis an Aontais Eorpaigh (AE). Is é an cuspóir deiridh ná nuálaíochtaí tástáilte a úsáid chun úsáide gnáth-chláir polasaithe Comhtháthaithe a spreagadh i limistéir uirbeacha, go háirithe i limistéir a fhaigheann tacaíocht ón gCiste Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa (CFRE) i dtaobh cuspóirí sonracha atá leagtha amach in Airteagal 3 de Rialachán CFRE/CC², agus chun acmhainní nuálaíochta cathracha a threisiú mar thairbhíthe nó idirghabhálaithe i gcomhair na gCistí seo a bhainistiú.

Is é ceann de phríomhchuspóirí an Tionscnaimh Uirbigh Eorpaigh (EUI), Snáitche Gníomhaíochta Nuálacha (EUI-IA) ach go háirithe, ná leanúint ag tacú leis an Tionscnamh Gníomhaíochtaí Uirbeacha Nuálacha **trí spás agus acmhainní a chur ar fáil d'údaráis uirbeacha ar fud na hEorpa chun réitigh dána nuálacha ar na dúshláin áitiúla idircheangailte agus casta i réimse na forbraíochta uirbí inbhuanaithe a aithint agus tástáil a dhéanamh orthu (trí treoirthionscadal)**. Tríd an EUI-IA, beidh an fhéidearthacht ag údaráis uirbeacha tástáil a dhéanamh ar conas a oibríonn smaointe nua neamhchruthaithe ó thaobh na praiticiúlachta de agus conas a fhreagraíonn siad do chastacht an fhíorshaoil. Leanfaidh cathracha comhpháirtithe ó thíortha eile (Comhpháirtithe Aistrithe) próisis agus torthaí na dtástálacha chun tacú le agus cur le hinaistritheacht agus in-mhacashamhailteacht na réitigh nuálacha tástáilte ar fud an AE.

Bacheart go dtapódh údaráis uirbeacha an deis atá á tairiscint ag an EUI-IA chun cuir chuige agus modhanna oibre nuálacha a thriail atá lasmuigh de raon na “gnáth-thionscnaimh” (a d'fhéadfaí a bheith maoinithe ag foinsí “traidisiúnta” maoinithe, lena n-áirítear gnáth-chláir CFRE). Ligeann EUI-IA do chathracha fréamhshamlacha gur féidir a thástáil i bhfíorshuíomhanna uirbeacha a dhéanamh de smaointe uaillmhianacha agus cruthaitheacha. Lena chur ar bhealach eile, féadfaidh an EUI-IA tacaíocht a thabhairt do threoirthionscadail a mbaineann riosca rómhór leo le go maíneofaí iad ag foinsí traidisiúnta maoinithe, ar choinníoll go bhfuil siad thar a bheith nuálach agus turgnamhach.

---

¹ Rialachán (AE) 2021/1058 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 24 Meitheamh 2021 faoin gCiste Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa agus faoin gCiste Comhtháthaithe: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32021R1058> Leagfar amach na cuspóirí CFRE sonracha a dhíreofar orthu i ngach Tionscnamh Uirbeach Eorpach –Gníomhaíochtaí Nuálacha, Glao ar Thograí.

² *Ibidem*.

Roghnaítear tionscadail EUI-IA trí Ghlaonna ar Thograí ar ábhar amháin nó níos mó ábhair arna moladh ag an gCoimisiún Eorpach(CE). Is ionann agus EUR 450 milliún buiséad CFRE ag an EUI, agus tá 75% den bhuiséad sin curtha i leataobh chun tacú leis an Snáithe EUI-IA. Féadfaidh gach tionscadal cómhaoiniú CFRE ar fiú EUR 5 mhilliún a fháil mar uasmhéid agus ní mór an tionscadal a chur i bhfeidhm laistigh d'uastréimhse 3.5 bliana.

Bainistíonn Ard-Stiúrthóireacht an Bheartais Réigiúnaigh agus Uirbigh (DG REGIO) an Choimisiúin an EUI faoi bhainistíocht indéireach. D'ainmnigh an Coimisiún an Réigiún *Hauts-de-France* (An Fhrainc) mar Eintiteas ar cuireadh cúram air, i dtaca le cur i bhfeidhm an EUI. Cruthaíodh Ardrúnaíocht Bhuan an EUI chun cabhrú leis an Eintiteas ar cuireadh cúram air agus chun an EUI a bhainistiú ar bhonn laethúil.

Faoi scáth na dTearmaí Tagartha reatha, tugann an tEintiteas ar cuireadh cúram air cuireadh do na húdaráis incháilithe tograí tionscadail a chur isteach i gcreat an tríú Ghlaon ar Thograí EUI-IA. Cuireadh buiséad tascach CFRE de EUR 90 milliún i leataobh don Ghairm Tograí seo.

Leagann an doiciméad reatha amach na riachtanais agus an próiseas le leanúint don tríú Ghlaon ar Thograí EUI-IA. Ba cheart é a léamh in éineacht leis an treoir EUI-IA, an Doiciméid Oibre Cúirtéise don Fhoirm Iarratais agus doiciméid eile atá foilsithe ar shuíomh an EUI agus a bhaineann leis an nGairm.

2. ÚDARÁIS INCHÁILITHE – CÉ GUR FÉIDIR IARRATAS A CHUR ISTEACH

Féadfaidh na húdaráis seo a leanas iarratas a chur isteach chun tacaíocht a fháil d'fhonn tabhairt faoin EUI-IA:

- **An chéad chatagóir:** Aon údarás d'aonad riaracháin áitiúil a shainítear de réir an leibhéil uirbithe (DEGURBA) *Eurostat* mar chathair, baile nó bruachbhaile (a dtagann le cód 1 DEGURBA nó cód 2 DEGURBA de *Eurostat*) a bhfuil ar a laghad 50 000 áitritheoir ina gcónaí ann.
- **An dara catagóir:** Cumann nó grúpa údaráis uirbeacha le stádas dleathach mar cheirtleán eagraithe déanta suas d'Aonaid Riaracháin Áitiúla, ina bhfuil cónaí ar fhorhmór (51% ar a laghad) na n-áitritheoirí in Aonaid Riaracháin Áitiúla mar a shainítear de réir an leibhéil uirbithe (DEGURBA) *Eurostat* mar chathracha, bailte nó bruachbhailte (a dtagann le cód 1 DEGURBA nó cód 2 DEGURBA de *Eurostat*) agus nuair is ionann agus 50 000 áitritheoir ar a laghad an chomhdhaonra iomlán.
- **An tríú catagóir:** Cumann nó grúpa údaráis uirbeacha gan stádas dleathach mar cheirtleán eagraithe, agus gurb Aonaid Riaracháin Áitiúla iad na húdaráis uirbeacha bainteacha go léir (Príomhúdarás uirbeach agus Údaráis Uirbeacha Comhlachaithe) a shainítear de réir an leibhéil uirbithe (DEGURBA) *Eurostat* mar chathair, baile nó bruachbhaile (a dtagann le cód 1 DEGURBA

nó cód 2 DEGURBA de *Eurostat*) agus nuair is ionann agus 50 000 áitritheoir ar a laghad an chomhdhaonra iomlán (Príomhúdarás uirbeach agus Údaráis Uirbeacha Comhlachaithe).

Ní féidir ach údaráis uirbeacha incháilithe amháin mar a shainítear thuas iad Foirm Iarratais a chur isteach i gcreat an chéad Ghlaio ar Thograí EUI-IA.

Tá an sainmhíniú ar Aonaid Riaracháin Áitiúla chomh maith leis an rangú de réir leibhéil uirbithe agus na figiúirí faoi líon na n-áitritheoirí bunaithe ar an eolas a sholáthraítear sa tábla Chomhfhreagrais EUI-IA (https://www.urban-initiative.eu/sites/default/files/2024-05/EUI-IA_Call_3_Correspondence_table.xlsx). Úsáidfeadh an tábla seo mar phríomhdhoiciméid tagartha don tSeiceáil Incháilitheachta. Iarrtar ar iarratasóirí féachaint ar an tábla Chomhfhreagrais chun a n-incháilitheacht a dheimhniú agus chun eolas a sholáthar faoi na hAonaid Riaracháin Áitiúla laistigh dá limistéir riaracháin agus faoi na figiúirí maidir le líon na n-áitritheoirí. Moltar go láidir féinmheasúnú incháilitheachta (bunaithe ar an tábla Chomhfhreagrais thuasluaite) a dhéanamh roimh an Fhoirm Iarratais a líonadh isteach. I gcás bearnaí, neamhréireachtaí nó amhrais maidir le léiriú na sonraí atá sa tábla Chomhfhreagrais EUI-IA, moltar d'iarratasóirí dul i dteagmháil leis an Ardrúnaíocht Bhuan roimh an Fhoirm Iarratais a líonadh amach agus a chur isteach. Le linn na nósanna imeachta roghnúcháin, déanfaidh an Ardrúnaíocht Bhuan an tseiceáil incháilitheachta a chur i gcrích bunaithe ar an eolas atá sonraithe san Fhoirm Iarratais amháin. I gcásanna go bhfuil éiginnteacht ann maidir le stádas incháilitheachta an iarratasóra, rachaidh an Ardrúnaíocht Bhuan i gcomhairle le gach páirtí iomchuí, lena n-áirítear *Eurostat*, chun an incháilitheacht a dheimhniú.

2.1 AN CHÉAD CHATAGÓIR

- Bardais/comhairlí cathracha/ceantair gurb ionann a limistéir riaracháin agus Aonad Riaracháin Áitiúil amháin. Sa chás seo rangófar an tAonad Riaracháin Áitiúil mar chathair, baile nó bruachbhaile de réir an leibhéil uirbithe (cód 1 agus/nó 2 sa tábla Chomhfhreagrais – sa cholún Leibhéil Uirbithe) agus 50 000 áitritheoir ar a laghad ann.
- Bardais/comhairlí cathracha/ceantair gurb ionann a limistéir riaracháin agus roinnt Aonad Riaracháin Áitiúil. Is amhlaidh atá sé do bhardais/comhairlí cathracha sa Phortaingéil, in Éirinn, sa Ghréig, i Málta agus sa Laitvia, áiteanna nach ionann an sainmhíniú *Eurostat* do 'Aonad Riaracháin Áitiúil' agus bardais/comhairlí cathracha ach aonaid fho-bhardais (paróistí) nó aonaid staidrimh (toghcheantair). Sa chás seo, ní fhéadfaidh an bardas/comhairle cathrach a bheith incháilithe ach más ionann an daonra iomlán ann agus 50 000 áitritheoir agus má tá cónaí ar an bhformhór (51% de na háitritheoirí ar a laghad) in Aonaid Riaracháin Áitiúla a shainítear mar chathracha, bailte nó bruachbhailte de réir an leibhéil uirbithe (cód 1 agus/nó 2 sa tábla Chomhfhreagrais – sa cholún Leibhéil Uirbithe).

2.2 AN DARA CATAGÓIR

Ceirtleáin eagraithe gur cumann/grúpaí d'údaráis uirbeacha iad a chomhlíonann na critéir seo a leanas:

- Aithnítear go hoifigiúil de réir dlí náisiúnta iad mar leibhéal rialtais áitiúil (atá éagsúil leis an leibhéal réigiúnach agus cúigeach) agus leis an dualgas ar na bardais/comhairlí cathracha dul isteach san eagraíocht fho-bhardais (mar sin de, ní áirítear cumainn dheonacha a bhunaítear le haghaidh sainchuspóir agus/nó do thréimhse teoranta sa chatagóir seo).
- Níl ach bardais/comhairlí cathracha iontu (mar sin de, ní áirítear cumainn atá institiúidí eile ar nós ollscoileanna, comhlachais tráchtála, srl. páirteach iontu sa chatagóir seo).
- Tá inniúlachtaí ar leith acu atá socraithe sa dlí náisiúnta, tarmligthe ag na bardais atá bainteach sna réimsí beartais iomchuí don tionscadal EUI-IA. Iarrtar ar chumainn tagairt sonrach don chreat dleathach náisiúnta a sholáthar. Beidh inniúlachtaí eisiacha ag ceirtleáin eagraithe i dtaobh dearadh agus cur i bhfeidhm réimsí beartais atá iomchuí don tionscadal EUI-IA.
- Struchtúr polaitíochta (le hionadaíocht indíreach ó bhardais bainteach) agus riaracháin (foireann speisialaithe) ar leith a bheith acu.

Samplaí de cheirtleáin eagraithe incháilithe i gcreat an EUI-IA ná:

- An Fhrainc: *Métropoles, Communautés Urbaines, Communautés d'Agglomération, Etablissements Publics Territoriaux* (EPT) agus *Communautés de Communes*.
- An Iodáil: *Città Metropolitane* agus *Unione di Comuni* amháin. Tabhair faoi deara nach bhfuil *Consorzi, Gruppi di Azione Locale* (GAL), *Convenzione dei Comuni* nó aon ceirtleán eagraithe eile nach measann reachtaíocht náisiúnta na hIodáile (*Testo Unico degli Enti Locali*) gur údaráis áitiúla iad incháilithe.
- An Ghearmáin: *Landkreise*.
- An Spáinn: *Mancomunidades* agus *Area Metropolitana Barcelona*. Tabhair faoi deara go meastar gur fhorais cúigí iad "*Diputaciones provinciales*" (rialtas cúigí) agus mar sin de, ní aithnítear mar cheirtleáin eagraithe incháilithe iad.
- An Phortaingéil: *Comunidades Intermunicipales* (CIMS).

Meastar gur cheirtleáin eagraithe iad Grúpaí Eorpacha um Chomhar Críochach (EGTC) a bhfuil comhpháirtíochtaí d'údaráis uirbeacha amháin acu (mar a shainítear thuas) agus a bhfuil inniúlachtaí ar leith acu i dtaobh polasaithe a dhearadh agus a chur i bhfeidhm atá iomchuí don Ghairm EUI-IA. Mar sin, is féidir leo iarratais a chur isteach i gcreat na Gairme Tograí EUI-IA mar Phríomhúdarás Uirbeach nó mar Údarás Uirbeach Comhlachaithe. Ní mheastar gur cheirtleáin eagraithe iad GECCanna a bhfuil comhpháirtíochtaí acu lena n-áirítear eagraíochtaí eile (m.sh.: Ballstáit, údaráis réigiúnacha, cumainn,

ollscoileanna srl.) agus ní féidir leo iarratas a chur isteach mar Phríomhúdarás Uirbeach nó mar Údarás Uirbeach Comhlachaithe ach is féidir leo páirt a ghlacadh sa tionscadal mar Pháirtithe Seachadtaí i dtogra curtha isteach ag údarás uirbeach incháilithe.

I gcreat an EUI-IA, meastar gurb údarás uirbeach aonair iad ceirtleáin eagraithe a dhéanann ionadaíocht do na bardais/comhairlí cathracha bainteacha go léir. Ar an ábhar seo, i dtogra tionscadail curtha isteach ag ceirtleán eagraithe, léireofar é mar Phríomhúdarás Uirbeach. Chun incháilitheacht cheirtleáin eagraithe a dheimhniú, seiceálfaidh an Ardrúnaíocht Bhuan gurb ionann líon na n-áitritheoirí agus 50 000 ar a laghad agus go bhfuil cónaí ar a bhformhór (51% de na háitritheoirí ar a laghad) in Aonaid Riaracháin Áitiúla atá bainteach leis an gceirtleán agus a shainítear mar chathracha, bailte nó bruachbhailte iad de réir an leibhéil uirbithe.

2.3 AN TRÍÚ CATAGÓIR

Féadfaidh aon chumann d'údaráis uirbeacha (cumainn d'údaráis uirbeacha, comhaontuithe críocha, dúichí forbraíochta, srl.) chomh maith le húdaráis uirbeacha aonair gan chomhaontú comhair foirmiúil ach atá toilteanach comhiarratas a dhéanamh iarratas a chur isteach nuair a aithnítear Príomhúdarás Uirbeach i measc na mbardas/gcomhairlí cathracha atá bainteach agus má ainmnítear na cinn eile mar Údaráis Uirbeacha Comhlachaithe.

Le bheith incháilithe, aithneofar gach údarás uirbeach (Príomhúdaráis Uirbeacha nó Údaráis Uirbeacha Comhlachaithe) atá bainteach mar Aonaid Riaracháin Áitiúla agus saineofar mar chathracha, bailte nó bruachbhailte iad de réir leibhéil uirbithe *Eurostat* (cód 1 DEGURBA nó cód 2 DEGURBA). I gcás údarás uirbeacha gurb ionann a limistéir riaracháin agus níos mó ná Aonad Riaracháin Áitiúil amháin, tá feidhm ag na rialacha céanna maidir leis an sainmhíniú ar an leibhéal uirbithe mar a leagtar amach i cuid 2.1. Ní gá an ghaolmhaireacht idir an Príomhúdarás Uirbeach agus na húdaráis Uirbeacha Comhlachaithe a chur ar bhonn foirmiúil tráth a cuirtear an Fhoirm Iarratais isteach. Sa chás go bhfaomhtar agus go dtugtar tacaíocht don togra, ní mór an ghaolmhaireacht a chur ar bhonn foirmiúil le Comhaontú Chomhpháirtíochta (Cuirfidh an Ardrúnaíocht Bhuan teimpléad ar fáil don Phríomhúdarás Uirbeach).

Léiríonn taithí roimhe seo go bhfuil baol ann do thionscadail aonair ó chumainn nó grúpála cathracha gan stádas ceirtleáin eagraithe, déanta de níos mó ná 3 údaráis uirbeacha (Príomhúdaráis Uirbeacha agus Údaráis Uirbeacha Comhlachaithe) nach bhfuil in aice láimhe soiléire a chailleadh agus deacrachtaí a bheith acu torthaí fiúntacha a bhaint amach. Mar sin de, moltar go mbeadh cumainn agus/nó grúpála údaráis uirbeacha (gan stádas ceirtleáin eagraithe) gur mian leo iarratas a chur isteach in aice láimhe agus go gcuirtear teorainn ar líon na n-Údarás Uirbeacha Comhlachaithe bainteacha.

2.4 RIACHTANAIS CHOITEANNA D'ÚDARÁIS UIRBEACHA INCHÁILITHE

Chomh maith leis na prionsabail a leagtar amach thuas do gach catagóir údarás uirbeach incháilithe, tá feidhm ag na prionsabail seo a leanas do gach údarás uirbeach incháilithe i gcreat an EUI-IA:

- Beidh gach údarás uirbeach lonnaithe i mBallstát AE.
- Ní fhéadfaidh ach údaráis uirbeacha incháilithe mar a shainítear thuas Foirm Iarratais a chur isteach i gcreat na Gairme Tograí EUI-IA. Dearbhófar go bhfuil Foirm Iarratais atá curtha isteach ag Páirtí Seachadta neamh-incháilithe.
- Ní féidir údaráis uirbeacha (mar a shainítear thuas) a ainmniú i dtogra tionscadail ach mar Phríomhúdarás Uirbeach agus/nó Údarás Uirbeach Comhlachaithe. Ní bhaineann an chatagóir Páirtithe Seachadtaí ach le hinstiúidí agus/nó eagraíochtaí nach n-aithnítear mar údaráis uirbeacha iad i gcreat an EUI-IA.
- Má tá cuir chuige comhéadain uirbeach-tuaithe nó réimse feidhme de dhíth ag réitigh nuálacha, d'fhéadfaí Aonaid Riaracháin Áitiúla a shainítear mar aonaid tuaithe de réir a leibhéal uirbithe (cód 3 DEGURBA *Eurostat*) a chur san áireamh mar Pháirtithe Seachadtaí. Tabhair faoi deara nach gcuirtear san áireamh líon nan-áitritheoirí chun an tairseach incháilitheachta íosta de 50 000 a shroicheadh. Ní mór an fáth a chuirtear Aonaid Riaracháin Áitiúla a shainítear mar tuaithe san áireamh a chur i láthair agus an t-údar a bhaineann leis a chur in iúl go soiléir ar an bhFoirm Iarratais.
- Ní féidir le húdarás uirbeach nó ceirtleán eagraithe a bheith bainteach ach i dtogra tionscadail amháin i gcreat gach Glao ar Thograí (fiú má chuirtear na tograí tionscadail seo isteach faoi ábhair éagsúla sa Ghlaó ar Thograí chéanna). Tá feidhm ag an rialail seo freisin i dtaobh Údaráis Uirbeacha Comhlachaithe (ní féidir le bardas bheith bainteach ach i dtogra tionscadail amháin cé acu mar Phríomhúdarás Uirbeach nó mar Údarás Uirbeach Comhlachaithe atá sé).
- Ní féidir le húdaráis uirbeacha arna tugadh tacaíocht dóibh ón EUI-IA cheana féin i dtionscadal ceadaithe faoi chuimsiú Glao ar Thograí roimhe seo Foirm Iarratais nua a chur isteach.
- Ní mór d'údaráis uirbeacha cloí leis na riachtanais le haghaidh eisiamh ó rochtain ar chistí (tá tuilleadh sonraí ar fáil thíos i Roinn 8.5 "Critéir eisiamh d'iarraitasóirí deontais" agus i dTreoir EUI-IA, Caibidil 3.3 "Critéir eisiamh d'iarraitasóirí deontais").

Ní mheastar gurb Aonaid Riaracháin Áitiúla iad gníomhaireachtaí agus comhlachtaí atá go hiomlán nó i bpáirt faoi úinéireacht an bhardais/na comhairle cathrach, agus mar sin de, ní aithnítear mar cheirtleáin eagraithe incháilithe iad. Mar sin féin, is féidir leis na heagraíochtaí seo páirt a ghlacadh sa Chomhpháirtíocht mar Pháirtithe Seachadta (tá tuilleadh eolais faoi ról agus freagrachtaí Páirtithe Seachadta sa Treoir EUI-IA, Caibidil 2.1.2 "Saintréitheacht an Tionscnaimh Uirbigh Eorpaigh – Páirtithe Gníomhaíochta Nuálacha").

I gcás cumainn nó grúpaí údaráis uirbeacha le stádas dleathach mar cheirtleáin eagraithe (an dara catagóir údaráis incháilithe – féach thuas le haghaidh sonraí), tabhair faoi deara go meastar gurb údarás uirbeach aonar an institiúid, na húdaráis uirbeacha bainteacha eile go léir san áireamh, i gcreat an EUI-IA. Mar sin de, liostófar an ceirtleán mar an Phríomhúdarás Uirbeach. I gcás cumainn nó grúpaí údaráis uirbeacha gan stádas dleathach ceirtleáin eagraithe (an tríú catagóir údaráis incháilithe – féach thuas le haghaidh sonraí), iarrtar ar na húdaráis uirbeacha bainteacha bardas amháin a ainmniú mar Phríomhúdarás Uirbeach agus na bardais eile a ainmniú mar Údaráis Uirbeacha Comhlachaithe.

3. CUMHDACH TÉAMACH DON TRÍÚ GHLAO AR THOGRAÍ EUI-IA

Bunaíodh an EUI mar cheann de na huirlisí a chabhraíonn le Clár Oibre Uirbeach don Aontas Eorpach a chur i bhfeidhm – bealach fíorthábhachtach chun an Chairt Nua Leipzig a chur i bhfeidhm. Ag leanúint cur chuige an UIA, eagrófar glaonna EUI-IA ar ábhair leagtha amach ag an gCoimisiún arna dtógáil ar an gCairt Nua Leipzig agus ar thosaíochtaí an Choimisiúin, ag léiriú gné trasearnála, ar nós an t-aistriú glas agus an t-aistriú digiteach. Chun inléiteacht na dtionscadal EUI-IA a fheabhsú i dtaobh beartais Comhtháthaithe agus chun cistíocht CFRE a úsáid chun cur leis na tionscadail agus/nó macasamhlú a dhéanamh orthu, leagann na Glaonna ar Thograí EUI-IA amach na cuspóirí sonracha a bhaineann leis an mbeartas Comhtháthaithe ar a bhfuil an Glaoch dírithe. Beidh ar iarratasóirí aird ar leith a thabhairt chun an baint atá ag na réitigh a bheartaíonn siad tástáil a dhéanamh orthu le bheartas Comhtháthaithe i bhfianaise na gcuspóirí sonracha a léirítear. Sonraítear liosta táscairí (i.e. le húsáid agus le monatóireacht a dhéanamh orthu in éineacht le táscairí eile a shocróidh Páirtithe Tionscadail dóibh féin) chun tuiscint na n-iarmhairtí inmhianaithe ag leibhéal an tionscadail a éascú, agus chun torthaí comhiomlánacha ag leibhéal beartais nó leibhéal EUI-IA a chothú.

Don tríú Glao ar Thograí, is féidir le hiarratasóirí tograí tionscadail a chur isteach ag díriú ar cheann amháin den dá ábhar: Aistriú fuinnimh agus Teicneolaíocht i gcathracha.

3.1 AISTRIU FUINNIMH

SAINMHÍNIÚ AGUS COMHTHÉACS FORIOMLÁN AN ÁBHAR ‘TRÉIMHSE FUINNIMH

Tá fuinneamh lárnach in aistriú an Aontais Eorpaigh go neodracht aeráide faoi 2050, i gcomhréir leis an [Margadh Glas Eorpach](#). Agus í freagrach as níos mó ná 75 % d’astaíochtaí gás ceaptha teasa san AE, tá an earnáil fuinnimh ag dul faoi athrú mór i dtreo geilleagar glan-nialais.

Meabhraítear freisin le cogadh ionsaitheach na Rúise i gcoinne na hÚcráine spleáchas ríthábhachtach na hEorpa ar fhoinsí breosla iontaise agus an dola eacnamaíoch trom a thógann sé i gcás ganntanas, go háirithe ar ghrúpaí agus ar earnálacha leochaileacha atá ag brath go mór ar fhuinneamh.

Mar chuid dá fhreagra, ghlac an AE le plean [REPowerEU](#) chun: (i) spleáchas an AE ar bhreoslaí iontaise a laghdú trí choigilt fuinnimh; (ii) soláthairtí a éagsúlú; agus (iii) malairtí in-athnuaite agus ísealcharbóin a chur in ionad breoslaí iontaise go tapa.

Le déanaí, mhol an Coimisiún go n-áireofaí teicneolaíochtaí glana agus biththeicneolaíochtaí (lena n-áirítear táirgeadh agus tomhaltas fuinnimh) i measc na dteicneolaíochtaí ríthábhachtacha ar a bhféadfaí ceannasacht thionsclaíoch agus iomaíochas níos fadtéarmaí an AE a thógáil, mar chuid den ardán teicneolaíochtaí straitéiseacha don Eoraip (CÉIM)³.

Tá an AE ag brath ar chreat cuimsitheach reachtaíochta agus beartais a leagann síos spriocanna maidir le húsáid fuinnimh in-athnuaite, éifeachtúlacht fuinnimh agus dícharbónú an stoic foirgneamh. Chun na cuspóirí seo a bhaint amach, ní mór do na gníomhaithe go léir a bheith ag obair. Iarradh ar na Ballstáit Pleananna Náisiúnta um Fhuinneamh agus Aeráide (NECPanna) nuashonraithe deiridh a fhorbairt faoi mhí an Mheithimh 2024⁴ chun a gcuid ranníocaíochtaí faoi seach a leagan amach. Meastar go bhfuil gá le hinfheistíocht bhreise EUR 620 billiún in aghaidh na bliana i gcomparáid leis na leibhéil reatha don aistriú fuinnimh ón AE⁵.

Sa chomhthéacs seo, tá ról lárnach ag an mbeartas Comhtháthaithe agus tá sé dírithe ar aistriú fuinnimh atá cóir go sóisialta a bhaint amach. Don tréimhse 2021-2027, cuirfear 33 % de na leithdháiltí ar chlár ó Chiste Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa (CFRE) agus 56 % ón gCiste Comhtháthaithe ar fáil le haghaidh infheistíochtaí sa ghníomhaíocht aeráide, lena n-áirítear chun tacú le caomhnú fuinnimh (go háirithe i bhfoirgnimh), soghluaisteacht uirbeach inbhuanaithe agus oiriúnú don athrú aeráide i mBallstáit, i réigiúin, i gcathracha agus i mbailte. Díreofar níos mó ná 15% de na cistí sin chun fuinneamh a shábháil, fuinneamh in-athnuaite a chur chun cinn, greillí cliste a fheabhsú agus daoine a fheabhsú agus a athoiliúint don aistriú glas agus digiteach. Ina theannta sin, déanfaidh an Ciste Idirthréimhse Díreach, mar ionstraim nua a cruthaíodh chun a chinntiú nach bhfágfar réigiún ar bith, EUR 25 billiún eile a infheistiú i scileanna agus in éagsúlú eacnamaíoch, sa tacaíocht d'earnálacha fuinnimh in-athnuaite agus i ndícharbónú na dtionscal atá dian ar charbón i. réigiúin ghuail agus críocha eile is mó a mbíonn tionchar ag tionchar diúltach an aistrithe aeráide orthu. San iomlán, is ionann clúdach beartais Chomhtháthaithe de EUR 110 billiún agus deis nach bhfacthas riamh roimhe chun cosán inbhuanaithe a bhaint amach i dtreo Eoraip atá neodrach ó thaobh na haeráide de⁶.

Chun aghaidh a thabhairt ar thruailliú aeir, slándáil agus inacmhainneacht an tsoláthair fuinnimh agus infhaighteacht iompair phoiblí saor ó charbón, foirgnimh agus seirbhísí i gceantair uirbeacha ar bhealach

---

³ Rialachán (AE) 2024/795 an 29.02.2024 lena mbunaítear an tArdán Teicneolaíochtaí Straitéiseacha (CÉIM).

⁴ [Pleananna náisiúnta fuinnimh agus aeráide \(europa.eu\)](#)

⁵ Suirbhé Réamhamhairc 2023 (COM(2023)376 de 6.7.2023).

⁶ [#EURegioDataStories – Infheistíochtaí 2021-2027 a iniúchadh](#)

iomlánaíoch tá gá le réitigh nuálacha, comhtháite agus uilechuimsitheacha sóisialta. Tá sé ríthábhachtach an t-aistriú fuinnimh a leabú i gcur chuige comhtháite lasmuigh d'earnálacha traidisiúnta (fuinneamh, iompar agus bainistíocht dramhaíola) chun aghaidh a thabhairt ar spriocanna sochaíocha níos leithne amhail soghluaisteacht ghníomhach, tithíocht inacmhainne, bochtaineacht fuinnimh, geilleagar ciorclach, sláinte phoiblí, agus/nó poist agus scileanna a chothú don aistriú glas.

Faoin ábhar 'Aistriú fuinnimh', tá sé d'aidhm ag an EUÍ tacú le tástáil a dhéanamh ar réitigh nuálaíochta inaistrithe agus inscálaithe i suíomhanna fíorsaoil le haghaidh líonraí fuinnimh áitiúla atá inmharthana go heacnamaíoch, níos cliste agus níos comhtháite, náid charbóin agus éileamh faoi thiomáint ag an am céanna saoránaigh agus geallsealbhóirí a chumasú chun dlús a chur leis. an t-aistriú.

Cuireann an topaic 'Trasdul fuinnimh' le agus tá idirnaisc aige le roinnt beartas agus tionscnamh de chuid an AE, mar shampla an Margadh Glas AE, Plean REPowerEU, Straitéis an AE ar Oiriúnú don Athrú Aeráide, Plean Straitéiseach Teicneolaíochta Fuinnimh an AE, Plean Gníomhaíochta AE um Thruailliú Nialais, Nua Tionscnamh Bauhaus Eorpach, Straitéis Tonnta Athchóirithe an AE, Tionscnamh Tithíochta Inacmhainne, Creat Soghluaisteachta Nua na hEorpa, Misin an AE um Chathracha Aeráide-Neodacha agus Cliste agus Oiriúnú don Athrú Aeráide, Comhpháirtíocht Eorpach a Threoraíonn Aistrithe Uirbeacha Fís na hEorpa, Cúnant Méaraí an AE um Aeráid agus Fuinneamh, agus Dúshlán na gCathracha Chliste.

Tógann sé freisin ar a bhfuil bainte amach sa chlár oibre Uirbeach do chomhpháirtíocht théamach an AE maidir leis an 'Trasdul fuinnimh' agus ar na gníomhaíochtaí a forbraíodh le haghaidh rialáil níos fearr, cistiú agus eolas sa réimse⁷.

Tá sé mar aidhm ag an gCoimisiún Eorpach punann cothrom tionscadal a bhaint amach a chomhlíonann na caighdeáin cháilíochta is airde agus a léiríonn éagsúlachtaí geografacha, spásúla agus déimeagrafacha na gcathracha Eorpacha. Táthar ag súil go mbeidh tograí tionscadail thar a bheith turgnamhach, agus mar sin ní dócha go mbeidh siad maoinithe ag foinsí maoinithe traidisiúnta nó príomhshrutha.

ÁBHARTHA AGUS RÓL NA NÚDARÁS UIRBEACH

Tá gníomhaíocht uirbeach ríthábhachtach chun neodracht aeráide a bhaint amach. Tá níos mó ná 75% de dhaonra an AE ina gcónaí i gceantair uirbeacha agus meastar go n-ardóidh an figiúr sin go beagnach 85% faoi 2050. Mar thoradh air sin, tá cathracha freagrach as an gcuid is mó d'éileamh fuinnimh an AE, a tháirgtear lasmuigh dá dteorainneacha go minic, agus is iad na leibhéil is airde d'astaíochtaí gás ceaptha teasa.

Ag an am céanna, mar mhoil gníomhaíochta eacnamaíche, rannpháirtíochta pobail agus nuálaíochta, tá cathracha suite go maith chun a bheith chun tosaigh in imscaradh na réitigh a theastaíonn ón aistriú fuinnimh agus chun comhpháirtíochtaí a stiúradh le saíneolas eolaíoch ar an talamh, geallsealbhóirí ó ar

---

⁷ <https://www.urbanagenda.urban-initiative.eu/partnerships/energy-transition>

fud na tíre. an speictream fuinnimh, gnólachtaí agus saoránaigh chun gníomhartha comhordaithe agus athruithe ar iompar tomhaltóirí a spreagadh.

Trí ghíaráil a dhéanamh ar a gcumhacht fhioscach agus rialála ar an leibhéal áitiúil, is féidir le cathracha forbairtí maidir le húsáid talún agus pleanáil spásúlachta a threorú ar bhealach a mhéadaíonn éifeachtúlacht fuinnimh i ngach earnáil uirbeach ó iompar inbhuanaithe (m.sh. criosanna saor ó ghluaisteáin, táillí plódaithe) go táirgeadh áitiúil fuinnimh in-athnuaite (m.sh. bannaí glasa). Tá siad cumhachtaithe go díreach freisin ag reachtaíocht an AE, amhail⁸ an Treoir maidir le Feidhmíocht Fuinnimh Foirgneamh⁹ a athbhreithníodh le déanaí agus an Treoir um Éifeachtúlacht Fuinnimh a dhéanann foráil do bhargas ó 45 000 áitritheoir agus os a chionn chun pleananna áitiúla fuaraithe agus téimh a fhorbairt.

Is féidir le cathracha fiordhifríocht a dhéanamh freisin mar sholáthraithe seirbhíse áitiúla agus iad ag oibriú, ag cothabháil nó ag déanamh cinntí straitéiseacha ar infheistíochtaí i sócmhainní bardais féin. Mar sin, tá an lámh in uachtar acu ar bhealaí chun cinn chun astuithe gáis cheaptha teasa a eascraíonn as cabhlaigh iompair phoiblí, bainistíocht dramhaíola agus fuíolluisce, córais téimh/fuaraithe ó stoic foirgneamh cathrach (tithíocht san áireamh) a laghdú. Is féidir leo cleachtais nua a phríomhshruthú trí sholáthar poiblí glas agus nuálaíoch, trí iniúchtaí fuinnimh nó trí chomhpháirtíochtaí poiblí-príobháideacha.

Tá údarais uirbeacha suite go maith chun gníomhaithe áitiúla tionsclaíochta agus eacnamaíocha ábhartha a shlógadh. Ní mór córais fuinnimh inbhuanaithe a fhorbairt ar scála cuí chun freastal ar iltomhaltóirí agus foirgnimh ag leibhéal comharsanachta nó ceantair. Tá ról tábhachtach ag bainistíocht fuinnimh ceantair maidir le córais fuinnimh chliste chomhtháite a chruthú a íoslaghdaíonn an t-éileamh príomhúil ar fhuinneamh. Is ionann ceantair agus scála ceart le haghaidh nuálaíochta¹⁰ agus le go bhféadfaidh saoránaigh a bheith rannpháirteach agus chun rialú díreach a ghlacadh ar chodanna den slabhra soláthair fuinnimh (margaí áitiúla). D'fhéadfadh cathracha beaga agus meánmhéide go háirithe leas a bhaint as líonraí dáileacháin fuinnimh nach bhfuil chomh srianta sin (lárnaithe) ná as ceirtleáin níos mó, chun barr feabhais a chur ar chur chuige nuálaíoch agus rannpháirtíochta den sórt sin.

Ar an láimh eile, ag bogadh i dtreo córais agus teicneolaíochtaí fuinnimh atá níos díláraithe agus níos dinimiciúla, ní mór do chathracha agus do na bardais máguaird pleanáil le chéile maidir le conas a fhorbróidh an t-éileamh ar fhuinneamh agus conas a chomhlíonfar é le himeacht ama i gceantar ar leith. Cabhraíonn comhcheangail leis an mais chriticiúil a theastaíonn le haghaidh cineálacha áirithe infheistíochtaí a bhaint amach, chun úsáid níos éifeachtúla acmhainní a áirithiú agus barainneachtaí scála a bhaint amach, foinsí soláthair a éagsúlú agus/nó comhtháthú níos fearr i líonraí fuinnimh níos mó. Tá sé an-ábhartha freisin oibriú thar theorainneacha riaracháin agus gníomhú ar leibhéal na limistéar

---

⁸ <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20240308IPR19003/energy-efficiency-of-buildings-meps-adopt-plans-to-decarbonise-the-sector>

⁹ Treoir (AE) 2023/1791 ón gComhairle an 13.09.2023 maidir le héifeachtúlacht fuinnimh lena leasaítear Rialachán (AE) 2023/955

¹⁰ Féach ar an gcur chuige comhtháite maidir le Ceantair Fuinnimh Dhearfach mar chuid den athbhreithniú ar Phlean Straitéiseach Fuinnimh an AE (COM 634 deiridh an 20.10.2023).

uirbeach feidhme chun soghluaisteacht níos glaine a mhaoiniú agus a bhaint amach i gcrios comaitéireachta agus san idirghníomhú uirbeach-tuaithe.

Thairis sin, ní mór d'údaráis uirbeacha dul i dtaithí ar chur chuige atá cosúil le margaíocht chun a bheith in ann pleananna agus tionscadail soladacha fuinnimh a chur i láthair raon leathan geallsealbhóirí, lena n-áirítear saoránaigh, cuideachtaí áitiúla, taighdeoirí, bainc agus infheisteoirí príobháideacha. Beidh scéimeanna nuálaíochta maoinithe, foirmle chun maoiniú príobháideach a mhealladh, ina n-eochaircheistean chun in-athúsáideacht agus acmhainneacht infheistíochtaí a mhéadú ó thaobh scála de. Soláthraíonn tionscnaimh ar nós Saoráid Chathair an AE ¹¹nó Margadh na gCathracha Cliste ¹² tacaíocht phraiticiúil nithiúil agus tugann siad comhairle maidir le conas ba cheart cathracha a bheith eagraithe i leith an mheasa.

I bhfianaise a bhfuil thuas, níor cheart tograí tionscadail ar an ábhar 'Aistriú fuinnimh' a mhionsaothrú ar leithligh ó ghníomhaíocht mheántéarmach agus fhadtéarmach atá dírithe ar dhul i ngleic ar bhealach iomlánaíoch le dúshlán shocheacnamaíochta agus chomhshaoil an aistrithe fuinnimh agus táthar ag súil go ndéanfar amhlaidh. neadaithe i gcur chuige straitéiseach agus córasach atá ann cheana féin i dtreo glasú agus/nó neodracht aeráide agus athléimneacht cathrach. D'fhéadfadh cur chuige ¹³ den sórt sin a áireamh, mar shampla, Straitéisí um Fhorbairt Uirbeach Inbhuanaithe an Bheartais Chomhtháthaithe ¹⁴, Pleananna Gníomhaíochta um Fhuinneamh Inmharthana agus Aeráide ¹⁵ (SECAPanna) arna bhforbairt faoi Chúnant na Méaraí AE don Aeráid agus don Fhuinneamh, Pleananna Soghluaisteachta Uirbeach Inbhuanaithe (SUMPanna), Margaí Glasa Áitiúla an Aontais Eorpaigh, Dúshlán Cathrach Chliste ¹⁶ nó Conarthaí Chathair Aeráide ullmhaithe ag na cathracha a bhfuil baint acu le nó a chloígh le Misean an AE ar Chathracha Aeráide-Neodracha agus Cliste ¹⁷. Déanfar neadú den sórt sin i straitéisí agus pleananna uirbeacha ábhartha a ualú i Measúnú Straitéiseach na dtograí tionscadail ¹⁸.

MOLTAÍ D'ÚDARÁIS UIRBEACH

Gan a bheith saintreorach maidir leis an bhfreagra a mbeifí ag súil leis, a d'fhéadfadh a bheith éagsúil go mór ó chathair amháin go cathair eile i bhfianaise a méide, a saintréithe inmheánacha agus a ndúshlán, tugtar cuireadh d'iarratasóirí na téamaí agus na saincheistean a liostaítear thíos a mheas agus a gcuid tograí tionscadail á n-ullmhú. Is féidir bearta tástála a bhaineann le níos mó ná ceann amháin de na

---

¹¹ <https://www.eucityfacility.eu/home.html>

¹² <https://smart-cities-marketplace.ec.europa.eu>

¹³ Is eiseamláireach é an liosta cur chuige straitéiseach/sistéamach.

¹⁴ Airteagal 11 de Rialachán (AE) 2021/1058 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 24 Meitheamh 2021 maidir le Ciste Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa agus maidir leis an gCiste Comhtháthaithe.

¹⁵ <https://eu-mayors.ec.europa.eu/ga/home>

¹⁶ <https://www.intelligentcitieschallenge.eu/local-green-deals>

¹⁷ [Cathracha cliste atá neodrach ó thaobh na haeráide de - An Coimisiún Eorpach \(europa.eu\)](#)

¹⁸ Féach cuid 3.2 de [Threoir EUI-IA](#) d'iarratasóirí le haghaidh tuilleadh sonraí ar an nós imeachta roghnúcháin.

téamaí agus na saincheisteanna seo a thástáil, ar bhealach comhtháite, chomh maith agus moltar go mór iad d'ábhar an Ghlaio seo.

- **Éileamh fuinnimh i gcathracha** a íoslaghdú trí:
  - iarfheistiú foirgneamh poiblí agus na hearnála tithíochta, agus bearta fuinnimh eile a spreagann cuideachtaí eastát réadach, gnólachtaí agus/nó daoine aonair chun infheistíochtaí den sórt sin a dhéanamh, le fócas ar leith ar chomharsanachtaí díothacha agus/nó teaghlaigh leochaileacha, chun dul i ngleic le bochtaineacht fuinnimh agus an costais an aistrithe fuinnimh luathaithe.
  - iompar poiblí uirbigh a dhícharbónú mar mhalairt ar ghluaisteáin phaisinéirí, ag baint úsáide as an acmhainneacht chomhcheangailte leictirí (go háirithe foinsí fuinnimh in-athnuaite), nascacht, uathobriú nó cabhlaigh chliste, trácht bóithre agus bainistiú fuinnimh. Réitigh atá ag teacht chun cinn i réimse na micri-shoghluaisteachta agus na Soghluaisteachta mar Sheirbhís (MaaS), teicneolaíochtaí nua agus moil lóistíochta a bhfuil sé d'aidhm acu an t-aistriú modha go modhanna soghluaisteachta níos glaine agus níos inacmhainne a luathú (siúl, rothaíocht), agus buntáistí breise acu ó thaobh sláinte, brú tráchta, tionóiscí, torann agus iompar atá ag dul i méid d'fhéadfaí bochtaineacht uirbeach a fhiosrú freisin, mar an gcéanna le bearta dícharbóinithe comhordaithe agus dreasachtaí ar leibhéal an limistéir uirbigh fheidhmiúil chun ligean do chomaitéirí ó lasmuigh de theorainneacha riaracháin na cathrach rannchuidiú agus leas a bhaint as an aistriú chuig modhanna soghluaisteachta níos glaine.
- **Foinsí áitiúla fuinnimh a éagsúlú**, trí acmhainneacht inginiúil a uasmhéadú maidir le táirgeadh agus úsáid fuinnimh in-athnuaite (gaoth, uisce, aigéan, gréine, geoiteirmeach, bithmhais) nó foinsí tánaisteacha fuinnimh, lena n-áirítear trí raon éagsúil dramhaíola a aisghabháil agus a úsáid agus/nó foinsí tánaisteacha teasa atá ar fáil sa chathair agus sa cheantar máguaird, ag fáil réidh leis na bacainní a bhaineann le ciorclaíocht agus éifeachtúlacht acmhainní.
- **Córais fuinnimh áitiúla chliste agus chomhtháite a imscaradh**, trí chineálacha cur chuige nuálaíocha a chothú maidir le stóráil agus soláthar fuinnimh chun spleáchas ar fhoinsí seachtracha a laghdú, agus/nó an t-idirghníomhú idir foirgnimh agus córais fuinnimh iompair a mhéadú trí ghreilí cliste (cumhacht nó teirmeach), nó trí thástáil bhreise agus samhail na gCeantar Fuinnimh Dearfach (PED) a leathnú¹⁹.

---

¹⁹ De réir an tsainmhínithe a mhínítear i bhfráma an Chláir Eoraip Uirbigh JPI 'Ceantair Fuinnimh Dhearfach agus Comharsanachtaí um Fhorbairt Uirbeach Inbhuanaithe': "Is limistéir uirbeacha atá tíosach ar fhuinneamh agus solúbtha ó thaobh fuinnimh iad na Ceantair Fuinnimh Dhearfach nó grúpaí d'fhoirgnimh nasctha a tháirgeann astuithe gáis cheaptha teasa glan nialasach agus a bhainistíonn táirgeadh barrachais bliantúil áitiúil nó réigiúnach d'fhuinneamh in-athnuaite go gníomhach. Éilíonn siad córais agus bonneagair éagsúla a chomhtháthú agus idirghníomhú idir foirgnimh, na húsáideoirí agus na córais réigiúnacha fuinnimh, soghluaisteachta agus TFC, agus an soláthar fuinnimh agus saol maith do chách a áirithiú ag teacht le hinbhuanaitheacht shóisialta, eacnamaíoch agus chomhshaoil".

- **Rannpháirtíocht il-gheallsealbhóirí agus saoránach a uasmhéadú** trí dhreasachtaí agus/nó scéimeanna tacaíochta nuálacha agus/nó samhlacha gnó a fhorbairt chun pobail²⁰ fuinnimh agus aon fhoirmle eile den chineál a fhorbairt chun a chur ar chumas custaiméirí éagsúla a bheith ina 'tháirgeoirí' fuinnimh, i.e. tomhaltóirí agus táirgeoirí fuinnimh araon. Fuinneamh ar an margadh áitiúil. D'fhéadfaí breathnú freisin ar réitigh dhigiteacha (aipeanna cliste, comhroinnt sonraí) chun comh-rannpháirtíocht agus athruithe iompair a luathú.
- **Poist agus scileanna a threisiú le haghaidh an aistriú fuinnimh** trí na bearnaí atá ann cheana i margaí saothair áitiúla a shainnithint agus aghaidh a thabhairt orthu ó thaobh foireann cháilithe d'earnálacha an iompair ghlan agus an fhuinnimh agus/nó iniúchadh a dhéanamh ar an acmhainneacht le haghaidh táirgí nua inbhuanaithe, poist nuálacha agus uasghrádaithe eolais agus scileanna a bhaineann leis an aistriú. is féidir a chumasú. Go háirithe, d'fhéadfaí breathnú ar nuálaíocht shóisialta, as a dtiocfadh infhostaitheacht na ndaoine is leochailí agus/nó faoi bhláth seirbhísí gaireachta, gnólachtaí nuathionscanta (lena n-áirítear micrifhiontair) atá bunaithe ar dheisiú, athúsáid agus/nó tráchtáilú athchúrsáil ar ardchaighdeán táirgí.

SPRIOCANNA BEARTAIS CHOMHTHÁTHÚ

- Cuspóir sonrach 2.1 d'Eoraip níos glaise trí *"éifeachtúlacht fuinnimh a chur chun cinn agus astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú"*,
- Cuspóir sonrach 2.2 d'Eoraip níos glaise trí *"fuinneamh in-athnuaite a chur chun cinn i gcomhréir le Treoir (AE) 2018/2001, lena n-áirítear na critéir inbhuanaitheachta atá leagtha amach inti"*,
- Cuspóir sonrach 2.3 maidir le hEoraip níos glaise trí *"córais chliste fuinnimh, eangacha agus stóráil chliste a fhorbairt lasmuigh den Ghréasán Tras-Eorpach Fuinnimh (TEN-E)"*,
- Cuspóir sonrach 2.6 d'Eoraip níos glaise trí *"an t-aistriú go geilleagar ciorclach agus tíosach ar acmhainní a chur chun cinn"*,
- Cuspóir sonrach 2.8 d'Eoraip níos glaise trí *"soghluaisteacht inbhuanaithe ilmhódach uirbeach a chur chun cinn, mar chuid den aistriú go geilleagar glan-charbóin"*,
- Cuspóir sonrach 5.1 d'Eoraip níos gaire do shaoránaigh trí *"forbairt shóisialta, eacnamaíoch agus chomhshaoil, an chultúir, na hoidhreacht nádúrtha, na turasóireachta inbhuanaithe agus na slándála i gceantair uirbeacha atá comhtháite agus cuimsitheach a chothú"*.

---

²⁰ Tríd an bpacáiste [Fuinneamh Glan do na hEorpaigh uile](https://energy.ec.europa.eu/topics/markets-and-consumers/energy-communities_ga), a glacadh in 2019, thug an AE coincheap na bpobal fuinnimh isteach ina reachtaíocht, go háirithe mar phobail fuinnimh saoránach agus [pobail fuinnimh in-athnuaite](https://energy.ec.europa.eu/topics/markets-and-consumers/energy-communities_ga). https://energy.ec.europa.eu/topics/markets-and-consumers/energy-communities_ga

TÁSCAIRÍ TORTHÁÍ AGUS ASCHUIR

Déanfar tograí tionscadail a mheas, i measc critéar eile, ar a gcumas torthaí inchreidte a bhaint amach agus ar fhóntas a modheolaíochta chun na torthaí sin a thomhas.

I gcomhthéacs an ábhair 'Aistriú fuinnimh' go háirithe, iarrtar ar údaráis uirbeacha tacar táscairí a shainiú lena ngabhfad, ar bhealach comhtháite, na comhshochair idirghaolmhara (e.g. cáilíocht an aeir, athléimneacht aeráide, fostaíocht, cuimsitheacht) a d'fhéadfadh a bheith ag a dtionscadal. ghinfeadh tograí.

Ina n-iarratas, féadfaidh údaráis uirbeacha tagairt a dhéanamh d'aon cheann de na táscairí a liostaítear thíos, aon uair is ábhartha dá smaointe tionscadail. Níl an liosta saintreorach ná uileghabhálach. Áiríonn sé táscairí nach bhfuil comhghaolmhaireacht shoiléir acu le hábhar an ábhair ar aistriú fuinnimh ach a d'fhéadfadh cabhrú le torthaí inláimhsithe a chur in iúl agus ar fiú smaoineamh orthu dá réir. Ba cheart táscairí den sórt sin a chomhlánú le táscairí atá ábhartha don tionscadal sonrach.

Tá saoirse fós ag údaráis uirbeacha a dtáscairí tionscadail-shonracha féin a shainiú, agus iad siúd atá liostaithe á mbreithniú acu, chun na hathruithe is féidir lena dtionscadail a chur i gcrích a léiriú ar an mbealach is soiléire agus is diongbháilte.

Táscairí aschuir

- Táirgí agus seirbhísí nua cruthaithe (*aonad tomhais*: táirgí/seirbhísí nua).
- Bonneagar tacaíthe (nua, athchóirithe, ath-thiontaithe nó nuachóirithe) (*aonad tomhais*: bonneagair tacaíthe).
- Trealamh nua cruthaithe agus/nó tacaíthe (*aonad tomhais*: trealamh nua).
- Daoine a fhaigheann tacaíocht (oilte, breisoilte, tionlacan nó cúnamh) (*aonad tomhais*: daoine).
- Fiontair a chomhoibríonn le heagraíochtaí taighde (*aonad tomhais*: fiontair a oibríonn le heagraíochtaí taighde).
- Fiontair a dtacaítear leo (mar atá: micrea, beag, meánmhéide, mór) (*aonad tomhais*: fiontair).
- Daonra arna gcumhdach ag tionscadail faoi chuimsiú gníomhaíochtaí comhtháite do chuimsiú socheacnamaíoch pobal imeallaithe, teaghlaigh ar ioncam íseal agus grúpaí faoi mhíbhuntáiste (*aonad tomhais*: daoine).
- Foirgnimh phoiblí le feidhmíocht fuinnimh feabhsaithe (*aonad tomhais*: méadar cearnach).
- Tithe cónaithe le feidhmíocht fuinnimh feabhsaithe (*aonad tomhais*: áitribh).
- Acmhainn táirgthe bhreise le haghaidh fuinnimh in-athnuaite (mar atá, m.sh. leictreachas, teirmeach) (*aonad tomhais*: MW).

- Línte líonra téimh agus fuaraithe ceantair nuathógtha nó feabhsaithe (*aonad tomhais*: km).
- Tacaítear le pobail fuinnimh in-athnuaite (*aonad tomhais*: pobail fuinnimh in-athnuaite).
- Réitigh stórála leictreachais (*aonad tomhais*: MWh).
- Córais chun monatóireacht a dhéanamh ar thruailliú aeir suiteáilte (*aonad tomhais*: líon na gcóras²¹).
- Córais bhainistíochta dhigiteacha do chórais fuinnimh chliste (*aonad tomhais*: comhpháirteanna córais).
- Geallsealbhoirí a bhfuil baint acu le hullmhú agus le comh-chur chun feidhme an tionscadail (*aonad tomhais*: rannpháirtíocht na bpáirtithe leasmhara).
- Saoránaigh a bhfuil baint acu le hullmhú agus le comh-chur chun feidhme an tionscadail (*aonad tomhais*: daoine).

Táscairí toraidh

- Poist a chruthaítear in aonáin thacaithe (*aonad tomhais*: FTEanna bliantúla).
- Úsáideoirí seirbhísí, táirgí agus próisis dhigiteacha nua agus uasghrádaithe (*aonad tomhais*: úsáideoirí/bliain).
- Fiontair bheaga agus mheánmhéide (3) (FBManna) a bhfuil nuálaíocht táirgí, nuálaíocht próiseas, nuálaíocht margaíochta nó nuálaíocht eagrúcháin á dtabhairt isteach acu (*aonad tomhais*: fiontair).
- Larratais ar thrádmharc agus ar dhearaí (*aonad tomhais*: iarratais ar thrádmharc agus ar dhearaí).
- Laghdú ar thomhaltas fuinnimh deiridh bliantúil (*aonad tomhais*: céatadán den laghdú i gcomparáid leis an mbliain roimhe sin).
- Fuinneamh in-athnuaite iomlán a tháirgtear (mar atá, m.sh. leictreachas, teirmeach) (*aonad tomhais*: MWh/bliain).
- Astuithe ceaptha teasa measta (*aonad tomhais*: tona CO₂eq/bliain).
- Feabhas ar cháilíocht an aeir (*aonad tomhais*: tiúchain d'ábhar cáithníníeach mín (PM_{2.5})).
- Úsáideoirí atá nasctha le córais fuinnimh chliste (*aonad tomhais*: úsáideoirí deiridh/bliain)

---

²¹ Comhlíonfaidh na stáisiúin tomhais na ceanglais cháilíochta arna mbunú i reachtaíocht Aer Glan an AE, eadhon 2008/50 agus 2004/107, agus tuairisceofar go cuí iad don Ghníomhaireacht Eorpach Chomhshaoil i gcomhréir le Cinneadh 2011/850.

- Úsáideoirí bliantúla iompair phoiblí nua nó nuachóirithe (*aonad tomhais*: úsáideoirí deiridh/bliain).
- Méadú ar an daonra ag úsáid roghanna do shoghluaisteacht ghníomhach (*aonad tomhais*: céatadán den daonra áitiúil).
- Leibhéal rannpháirtíochta a baineadh amach sa rannpháirtíocht le pobail áitiúla (faisnéis, comhairliúchán, comhchruthú, comhchinnteoireacht) (*aonad tomhais*: céatadán den daonra áitiúil a bhí páirteach).

3.2 TEICNEOLAÍOCHT I GCATHRACHA

SAINMHÍNIÚ AGUS COMHTHÉACS FORIOMLÁN AN ÁBHAR 'TEICNEOLAÍOCHT I gCATHAIRE'

Ceann de shé thosaíocht²² an Choimisiúin Eorpaigh is ea a chinntiú go bhfreastalaíonn an teicneolaíocht dhigiteach ar fhás inbhuanaithe, go bhfeabhsaítear cáilíocht na beatha agus go ndaingníonn sí ceannaireacht na hEorpa sa gheilleagar domhanda. Is féidir le teicneolaíochtaí atá ag teacht chun cinn a bheith ina gcomhghuaillithe tábhachtach chun cathracha cuimsitheacha, níos sábháilte, athléimní agus inbhuanaithe a fhorbairt.

Is í an nuálaíocht, agus go háirithe a tonn nua de nuálaíocht dhomhain-theicneolaíochta, freagra an AE ar thiomantas domhanda astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú, ár ngeilleagair a dhéanamh níos digiteacha agus slándáil bia, fuinnimh agus amhábhar na hEorpa a ráthú. Forálann an Clár Oibre Nua Eorpach um Nuálaíocht²³ do ghníomhaíochtaí chun cathracha agus réigiúin a shlógadh trí “ghleannta nuálaíochta réigiúnacha” d’fhonn dlús a chur le himscaradh na nuálaíochta domhaintheicneolaíochta.

Tá an AE ag leanúint le fíis atá dírithe ar an duine agus inbhuanaithe le haghaidh sochaí dhigiteach chun saoránaigh agus gnólachtaí a chumhachtú. Tacaíonn an clár Eoraip Dhigiteach²⁴ 2030 le tionscadail iltlíre chun cur le hacmhainní digiteacha agus inniúlachtaí Eorpacha atá dírithe ar cheithre chuspóir téamacha: scileanna digiteacha, bonneagar digiteach, claochlú digiteach gnólachtaí agus digitiú na seirbhísí poiblí.

Chun cabhrú le Deich mBlíana Digiteacha na hEoraip athléimneacha a thógáil²⁵, ba cheart go mbeadh riaracháin phoiblí, saoránaigh agus gnólachtaí in ann leas a bhaint as buntáistí na hIntleachta Saorga (AI) agus iad ag mothú sábháilte agus cosanta. Tá sé mar aidhm ag an Straitéis Eorpach um AI an AE a dhéanamh mar mhol den scoth le haghaidh AI agus a chinntiú go bhfuil AI dírithe ar an duine agus

²² [Tosaíochtaí 2019-2024 - An Coimisiún Eorpach \(europa.eu\)](https://european-council.europa.eu/media/e300040c-325c-4f43-9923-946210310000/en/image.asset?imageId=325C4F43-9923-9462-1031-000000000000)

²³ [An Clár Oibre Nua Eorpach um Nuálaíocht - An Coimisiún Eorpach \(europa.eu\)](https://european-council.europa.eu/media/e300040c-325c-4f43-9923-946210310000/en/image.asset?imageId=325C4F43-9923-9462-1031-000000000000)

²⁴ [An Clár Eoraip Dhigiteach | Todhchaí digiteach na hEorpa a mhúnlú \(europa.eu\)](https://european-council.europa.eu/media/e300040c-325c-4f43-9923-946210310000/en/image.asset?imageId=325C4F43-9923-9462-1031-000000000000)

²⁵ [Deich mBlíana Digiteacha na hEorpa | Todhchaí digiteach na hEorpa a mhúnlú \(europa.eu\)](https://european-council.europa.eu/media/e300040c-325c-4f43-9923-946210310000/en/image.asset?imageId=325C4F43-9923-9462-1031-000000000000)

iontaofa. Is ionann cuspóir den sórt sin agus an cur chuige Eorpach maidir le sármhaitheas agus muinín trí rialacha agus gníomhaíochtaí nithiúla.

In éineacht le AI, cuireann Idirlíon na Rudaí (IoT) ar ár gcumas an domhan fisiceach agus an saol fíorúil a chumasc. Cuireann sé réitigh nuálaíochta ar fáil agus ligeann sé dúinn timpeallachtaí cliste a chruthú Tá teicneolaíochtaí IoT ar thús cadhnaíochta i gclaochlú digiteach an gheilleagair dhomhanda. Is féidir monatóireacht a dhéanamh ar shonraí a bhailítear ó bhraiteoirí IoT agus iad a thabhairt ar ais chuig córas lárnach chun gníomh a spreagadh, chun léargais a fháil nó chun freagairt do réad nasctha eile, na céadta ciliméadar ar shiúl.

Acmhainn riachtanach eile ón domhan digiteach is ea sonraí a bhfuil acmhainneacht mhór acu le haghaidh fáis eacnamaíoch, iomaíochais, nuálaíochta, cruthú post agus dul chun cinn sochaíoch i gcoitinne. Beidh tairbhí éagsúla do riarachán poiblí, do shaoránaigh agus do ghnólachtaí mar thoradh ar fheidhmchláir atá bunaithe ar shonraí a fhorbairt: ceapadh beartais agus seirbhísí poiblí níos fearr, cúram sláinte feabhsaithe, táirgí agus seirbhísí nua, agus ag an am céanna costais na seirbhísí poiblí a laghdú agus a n-inbhuanaitheacht agus a n-éifeachtúlacht a fheabhsú.

Sa chomhthéacs sin, rannchuidíonn na cistí Comhtháthaithe le sochaí dhigiteach chuimsitheach a fhorbairt ina mbaineann saoránaigh, eagraíochtaí taighde, gnólachtaí agus riaracháin phoiblí lántairbhe as na deiseanna a chuireann an digitiú ar fáil. Is éard atá i gceist le ríomh-rialtas éifeachtach ar leibhéal náisiúnta, réigiúnach agus áitiúil uirlisí a fhorbairt chomh maith le hathmhachnamh a dhéanamh ar eagrú agus ar phróisis, chun seirbhísí poiblí a sholáthar ar bhealach níos éifeachtaí, níos éasca, níos gasta agus ar chostas níos ísle. Go háirithe, is féidir teicneolaíochtaí digiteacha agus Teileachumarsáide a úsáid chun líonraí agus seirbhísí traidisiúnta a fheabhsú ar mhaithe le pobail áitiúla trí thionscadail a fhorbairt amhail cathracha agus sráidbhailte cliste.

Tugann an beartas Comhtháthaithe aird ar leith ar dhul i ngleic le dúshlán chomhshaoil agus aeráide, go háirithe an t-aistriú i dtreo geilleagar atá neodrach ó thaobh na haeráide de faoi 2050, chun leas a bhaint as acmhainneacht na dteicneolaíochtaí digiteacha chun críocha nuálaíochta, agus chun tacú le forbairt limistéar uirbeach feidhme²⁶.

Tá an beartas comhtháthaithe ag cur le hiarrachtaí na hEorpa teicneolaíocht dhigiteach a úsáid chun spriocanna fáis agus inbhuanaitheachta a bhaint amach le breis is deich mbliana anuas. Don tréimhse 2021-2027, tá breis agus EUR 40 billiún d'infheistíochtaí sa digitiú pleanáilte ag an mbeartas Comhtháthaithe trí chlár 2021-2027 arna maoiniú ag CFRE, CSE+, an Ciste Comhtháthaithe, Interreg agus an Ciste um Idirbhliain Díreach.

Faoin ábhar 'Teicneolaíocht i gcathracha' tá sé d'aidhm ag an EUI tacú le tástáil réitigh nuálaíochta arna gcumhachtú ag teicneolaíochtaí nua i suíomhanna fíorsaoil le haghaidh seirbhísí níos fearr do shaoránaigh agus/nó chun cur le cumas na n-údarás áitiúil na seirbhísí sin a thairiscint, trí thurgnaimh a

---

²⁶ Airteagal 11 de Rialachán (AE) 2021/1058 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 24 Meitheamh 2021 maidir le CFRE agus maidir leis an CF.

d'fhéadfaí a dhéanamh. a mhacasamhlú ar scála níos leithne le cabhair ó infheistíochtaí an bheartais Chomhtháthaithe.

Cuireann an topaic 'Teicneolaíocht sna cathracha' le agus tá naisc aige le roinnt beartas agus tionscnamh de chuid an AE, mar shampla Margadh Glas an AE, oiriúnacht an AE don Aois Dhigiteach, Misean an AE ar Chathracha Aeráide-neodrach agus Cliste, Straitéis Aontas Slándála an AE, Straitéis Cibearshlándála an AE, Tionscnamh Nua Eorpach Bauhaus, Leas a Bhaint as Tallann i Réigiúin na hEorpa, Comhpháirtíocht Nuálaíochta na hEorpa maidir le hAosú Gníomhach agus Sláintiúil.

Tógann sé freisin ar a bhfuil bainte amach sa chlár oibre Uirbeach do Chomhpháirtíocht théamach an AE maidir leis an "Trasdul digiteach" agus ar na gníomhaíochtaí a forbraíodh le haghaidh rialáil níos fearr, cistiú agus eolas sa réimse sin²⁷

Tá sé mar aidhm ag an gCoimisiún Eorpach punann cothrom tionscadal a bhaint amach a chomhlíonann na caighdeáin cháilíochta is airde agus a léiríonn éagsúlachtaí geografacha, spásúla agus déimeagrafacha na gcathracha Eorpacha. Táthar ag súil go mbeidh tograí tionscadail thar a bheith turgnamhach, agus mar sin ní dócha go mbeidh siad maoinithe ag foinsí maoinithe traidisiúnta nó príomhshrutha.

ÁBHARTHA AGUS RÓL NA hÚDARÁS UIRBEACH

Is áiteanna iolrachais, cruthaitheachta agus dlúthpháirtíochta iad cathracha. Tá traidisiúin chultúrtha agus pholaitiúla mar bhunsraith d'fhorbairt cathracha a léiríonn cearta agus luachanna daonlathacha. Is saotharlanna iad cathracha freisin le haghaidh cineálacha nua réitithe fadhbanna agus leapacha tástála don nuálaíocht shóisialta.

Tá dúshlán iomadúla casta agus atá ag dul i méid ag na cathracha ach tá uirlisí teicneolaíochta nua ar fáil freisin chun dul i ngleic leo ar bhealach níos fearr. Tá ról níos tábhachtaí ag an teicneolaíocht, sonraí agus faisnéis i saol na saoránach agus ag aistriú dinimic cumhachta ár sochaí. Tá cathracha ar thús cadhnaíochta maidir leis an athrú teicneolaíochta seo. Mar gheall ar a n-éiceachóras sonrach a bhfuil dlús daonra agus bonneagair ard acu, tá cathracha ina suíomhanna príomha le haghaidh teicneolaíochtaí nua atá le cur chun feidhme, agus le haghaidh sonraí a tháirgeadh, a bhailiú agus a roinnt chun tairbhí teicneolaíochtaí nua a bharrfheabhsú ó ilpháirtithe leasmhara.

Níl aon teorainn le hacmhainneacht na dteicneolaíochtaí nua chun cabhrú le cathracha seirbhísí poiblí a fheabhsú, idirghníomhú níos fearr a dhéanamh le gnólachtaí áitiúla agus le saoránaigh agus cabhrú leo a bheith rannpháirteach (daonlathas gníomhach agus rannpháirteach), táirgiúlacht a mhéadú agus aghaidh a thabhairt ar dhúshlán inbhuanaitheachta.

Trí phobail uirbeacha nuálacha agus cuimsitheacha a chruthú chun na teicneolaíochtaí nua a thástáil agus a úsáid le haghaidh rialachais uirbeach níos fearr, d'fhéadfaí dinimic nua a tharlú san éiceachóras

---

²⁷ <https://www.urbanagenda.urban-initiative.eu/partnerships/digital-transition>

uirbeach, in uirlisí agus sna próisis a fhreagraíonn do shainriachtanais na cathrach arna sainaithint, agus/nó a chomhchruthú laistigh de braislí nuálaíochta áitiúla agus réigiúnacha nó moil dhigiteacha.

D'oscail an fhorbairt le déanaí ar bhraiteoirí nach bhfuil chomh costasach, mar aon le scaipeadh an idirlín mhóibíligh agus ardluais agus miniaturization na teicneolaíochta ríomhaireachta, an bealach do réabhlóid teicneolaíochta nua. Idirlíon na Rudaí (IoT), Intleacht Saorga (AI), an córas suite domhanda ardtaifigh (GPS), sonraí móra, teicneolaíocht Blockchain, réaltacht fhíorúil agus mhéadaithe (AR/VR), Cúpla Digiteach le comhpháirteanna bonn AI leabaithe agus AR/ Táthar ag súil go n-athróidh VR agus ábhair agus teicnící nua tógála gnéithe lárnacha feidhmiúcháin na gcathracha agus go n-athróidh siad an bealach ina gcónaíonn agus a n-idirghníomhaíonn ár saoránaigh i gceantair uirbeacha.

Laistigh den chomhthéacs seo, ba cheart d'údarais áitiúla díriú ar réitigh nua áit-bhunaithe, saoránach-lárnach a aimsiú a thugann aghaidh ar riachtanais an phobail agus a fhreagraíonn do dhúshlán áitiúla eacnamaíocha, sóisialta agus comhshaoil, agus príobháideacht agus slándáil sonraí á áirithiú ag an am céanna. Caithfidh na teicneolaíochtaí seo a úsáidtear i gcomhthéacs uirbeach oibriú le chéile gan uaim agus a bheith cuimsitheach chun leasa gach saoránach.

Ba cheart measúnú cúramach agus trédhearcach a dhéanamh ar shaincheisteanna a bhaineann le rialú poiblí agus le húinéireacht sonraí áitiúla arna mbailiú trí theicneolaíochtaí nua, go háirithe i gcásanna ina ndéantar seirbhísí a sheachtrú chuig tríú páirtithe a d'fhéadfadh mí-úsáid a bhaint as faisnéis den sórt sin. Ba cheart go mbeadh feidhmchláir a chruthaítear ar mhaithe leis an bpobal saor in aisce, foinse oscailte agus so-úsáidte. Tá na teicneolaíochtaí iontu féin neodrach – ach is é an chaoi a mbainistítear iad a chinneadh na fíorthionchair ar shaol na cathrach.

Níor cheart, dá bhrí sin, tograí tionscadail ar an topaic 'Teicneolaíocht i gcathracha' a mhionsaothrú ar leithligh ó spriocanna meántéarmacha agus fadtéarmacha na gcathracha iarrthacha, mar a chuirtear in iúl mar shampla, i Straitéisí Forbartha Uirbeacha Inbhuanaithe an Bheartais Chomhtháthaithe²⁸ nó in aon doiciméad straitéiseach eile ar leibhéal na cathrach. Déanfar neadú den sórt sin i straitéisí agus pleananna uirbeacha ábhartha a ualú i Measúnú Straitéiseach na dtograí tionscadail²⁹.

MOLTAÍ D'ÚDARÁIS UIRBEACH

Gan a bheith saintreorach maidir leis an bhfreagra a mbeifí ag súil leis, a d'fhéadfadh a bheith éagsúil go mór ó chathair amháin go cathair eile i bhfianaise a méide, a saintréithe inmheánacha agus a ndúshlán, tugtar cuireadh d'iarratasóirí na téamaí agus na saincheisteanna a liostaítear thíos a mheas agus a gcuid tograí tionscadail á n-ullmhú. Is féidir bearta tástála a bhaineann le níos mó ná ceann amháin de na téamaí agus na saincheisteanna seo a thástáil, ar bhealach comhtháite, chomh maith agus moltar go mór iad d'ábhar an Ghlaio seo.

---

²⁸ Airteagal 11 de Rialachán (AE) 2021/1058 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 24 Meitheamh 2021 maidir le Ciste Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa agus maidir leis an gCiste Comhtháthaithe.

²⁹ Féach cuid 3.2 de [Threoir EUI-IA](#) d'iarratasóirí le haghaidh tuilleadh sonraí ar an nós imeachta roghnúcháin.

- **Seirbhísí poiblí níos fearr agus oiriúnaithe a áirithiú** trí rochtain ar sheirbhísí ardchaighdeán a éascú, an t-ualach riaracháin do shaoránaigh a ísliú, seirbhísí oiriúnaitheacha nua a chruthú, bainistiú an bhonneagair phoiblí a fheabhsú, trédhearcacht agus éifeachtúlacht a fheabhsú, malartú faisnéise fíor-ama le húsáideoirí a áirithiú, a laghdú. costais am idirbhirt agus earráidí. Ní mór béim a leagan ar laghdú costas, uathoibriú, luasghéarú agus simpliú nósanna imeachta riaracháin. Chun an deighilt dhigiteach a chomhrac, ní mór tacaíocht a thabhairt do na daoine is leochailí san aistriú digiteach mar chuid d'aon athrú atá beartaithe.
- **An rialachas il-leibhéil agus ilpháirtithe leasmhara a chomhdhlúthú, daonlathas rannpháirteach éifeachtach a áirithiú agus nuálaíocht agus iomaíocht a spreagadh** trí líon na bpáirtithe leasmhara áitiúla agus na saoránach a bhfuil baint ghníomhach agus struchtúrach acu leis an bpróiseas cinnteoireachta agus pleanála straitéisí a mhéadú ach freisin an comhdhearadh agus an comhchruthú a fheabhsú. cuir chuige mar shampla, chun comhionannas inscne a chur san áireamh sa phleanáil uirbeach; tríd an struchtúr eagraíochtúil, rialála agus rialachais a fhorbairt a sholáthraíonn an timpeallacht agus na coinníollacha chun tacú le cultúr nuálaíochta agus chun comhpháirtíochtaí a éascú idir cathracha, ollscoileanna agus gnólachtaí áitiúla, chun nuálaíocht agus dinimic na speisialtóireachta cliste a chruthú/a fheabhsú. D'fhéadfaí nascadh digiteach AR/VR de chuid na bPobal Cliste a úsáid freisin chun próisis chinnteoireachta eolasacha a chumasú trí ardteicnící samhaltaithe agus trí chomhéadain tumtha nádúrtha a chumasaíonn geallsealbhóirí agus saoránaigh na cathrach (CitiVERSE).
- **Máistreacht a fháil ar an gclaochlú digiteach, bailiú agus comhroinnt sonraí áitiúla agus na caighdeáin is airde do phríobháideacht sonraí a n-áirithiú** ag an am céanna trí iniúchadh a dhéanamh ar an gcaoi ar féidir le cathracha sonraí ar leibhéal na bhfochathrach a bhailiú, a úsáid, a stóráil, a roinnt, le gráinneacht méadaithe, chun seachadadh a éascú agus a fheabhsú. seirbhísí dá gcuid saoránach, chun cuidiú leis an bpróiseas cinnteoireachta atá bunaithe ar bhainistíocht sonraí, chun rannchuidiú le forbairt eacnamaíoch áitiúil agus nuálaíocht, le scileanna agus le hathoiliúint na ndaoine is leochailí, chun poist agus cruthú gnólachtaí nua a chur chun cinn agus a mhealladh agus a choinneáil buanna.
- **Pleanáil spásúlachta agus úsáid talún agus criosú tionsclaíoch a foirfe** trí úsáid a bhaint as teicneolaíochtaí sa phleanáil straitéiseach agus spásúlachta, chun forbairt uirbeach agus pheire-uirbeach chomhchuí agus optamach a chinntiú. Ní mór do chathracha bealaí nuálaíocha a aimsiú chun teicneolaíochtaí nua a úsáid chun an chothromaíocht a bharrfheabhsú idir riachtanais úsáidí talún éagsúla amhail tithíocht, gníomhachtú spásúlachta criosanna tionsclaíochta, feabhsúchán agus athfhorbairt athfhorbraíochta, spás poiblí, seirbhísí sóisialta.
- **Seirbhísí níos fearr, inrochtaineacht dhigiteach agus fhisiciúil, agus cuimsiú daoine faoi mhíchumas agus an daonra scothaosta** a áirithiú trí rannpháirtíocht ghníomhach i gcóras rialachais na cathrach a mhéadú, trí shonraí sonracha a bhailiú agus a anailísiú ar na sainriachtanais áitiúla agus ar na heispéiris shonracha áitiúla, d'fhonn cruthú/coigeartú. beartas áitiúil, acmhainní a leithdháileadh, seirbhísí a fheabhsú agus sráid chliste oiriúnaithe agus/nó trealamh/troscán bonneagair a chruthú ar mhaithe le rochtain chomhionann ar spásanna uirbeacha, iompar poiblí agus/nó foirgnimh; trí fheidhmchláir shoghluaiste atá in aisce agus foinse oscailte a fhorbairt a fhreastalaíonn ar

mhíchumais éagsúla (m.sh. léitheoirí scáileáin, orduithe gutha, clónna móra). Ba cheart go dtacódh na tionscadail atá beartaithe le comhtháthú daoine faoi mhíchumas agus le beartas um aosú gníomhach, agus aird faoi leith á tabhairt ar bhearta le haghaidh cuimsiú mhargadh an tsaothair, foghlaim ar feadh an tsaoil, agus tallann a choinneáil.

- **Cathracha atá sábháilte, slán agus athléimneach** trí spásanna uirbeacha a athdhearadh le gur lú a bheidh na saoránaigh faoi lé athrú aeráide agus bagairtí eile bunaithe ar mheasúnú leochaileachta agus cásanna, trí sheirbhísí, bonneagar agus trealamh nua nuálacha a mholadh a chuideoidh freisin le hathléimneacht bonneagair ríthábhachtacha agus spásanna poiblí. , trí phleananna agus teicnící um chosc agus um bainistiú géarchéime a mhionsaothrú agus a úsáid, mar aon le sainiúintí do chleachtóirí áitiúla agus teicnící chun feasacht a mhúscailt i measc na saoránach; trí fheabhas a chur ar chumas na riarachán áitiúil i gcomhar le saoránaigh agus geallsealbhóirí chun coireacht eagraithe (cibear) a chomhrac.

I measc na réimsí éagsúla a ndéanfar iniúchadh orthu chun cathracha an AE a dhéanamh níos sábháilte, níos sláine agus níos athléimní, d'fhéadfadh iarratasóirí na nithe seo a leanas a bhreithniú:

- **Neartú a dhéanamh ar chosc agus ar mhaolú tubaistí nádúrtha agus de dhéantús an duine** (rioscaí tionsclaíocha, aimsir foircneach, tinte fiáine, creathanna talún, rioscaí don tsláinte phoiblí, bagairtí slándála) i gceantair uirbeacha trí theicneolaíochtaí a chomhtháthú i mbeartais thuarthacha agus coisctheacha, i bpleananna agus i dtionscadail a úsáidtear mar bhealaí nua le tógáil. cásanna éagsúla, chun dúshlán chomhshaoil agus aeráide agus rioscaí eacnamaíocha a réamh-mheas chomh maith le claochluithe sóisialta gaolmhara agus imní sláinte.
- **Slándáil bia a chinntiú i limistéir uirbeacha agus feidhmiúla:** agus tionchair mhéadaithe an athraithe aeráide agus an ghéarchéim bhithéagsúlachta á gcur san áireamh, tá príomhról ag cathracha i múnú “timpeallacht bia”. D'fhéadfaí teicneolaíochtaí nua a úsáid i limistéir uirbeacha ar bhealach a d'fhéadfadh bealaí nuálacha, cuimsitheacha agus comhtháite a chruthú chun nascadh le feirmeoirí áitiúla, d'fhoill limistéir feidhme a chruthú do chórais bia atá inbhuanaithe agus athléimneach.
- **Cibearshlándáil:** trí bhíthin fadbhreathnaitheacht straitéiseach agus próisis réamhghníomhacha um bainistíocht riosca na cibearshlándála a áireamh ina bpleananna agus ina ndearaí chun teicneolaíochtaí nua a chomhtháthú ina gcórais bhonneagair; trí bhainistiú réamhghníomhach a dhéanamh ar riosca slabhra soláthair TFC aon teicneolaíocht nua a úsáidtear i mbonneagar agus/nó i seirbhísí cathracha. Chun cibearshlándáil a áirithiú i gcathracha agus saoránaigh rannpháirteach go gníomhach, teastaíonn cur chuige ilghnéitheach agus aird chuig á tabhairt ar oideachas agus ar mhúscailt feasachta agus é dírithe ar an bpobal is leochailí.

SPRIOCANNA BEARTAIS CHOMHTHÁTHÚ

- Cuspóir sonrach 1.1 d'Eoraip níos iomaíche agus níos cliste trí *"acmhainní taighde agus nuálaíochta a fhorbairt agus a fheabhsú agus glacadh le hardteicneolaíochtaí"*.
- Cuspóir sonrach 1.2 d'Eoraip níos iomaíche agus níos cliste trí *"tairbhe an digitithe a fháil do shaoránaigh, do chuideachtaí, d'eagraíochtaí taighde agus d'údaráis phoiblí"*.
- Cuspóir sonrach 1.4 d'Eoraip níos iomaíche agus níos cliste trí *"scileanna a fhorbairt don speisialtóireacht chliste, don aistriú tionsclaíoch agus don fhiontraíocht"*.
- Cuspóir sonrach 1.5 d'Eoraip níos iomaíche agus níos cliste trí *"nascacht dhigiteach a fheabhsú"*.
- Cuspóir sonrach 2.4 d'Eoraip níos glaise trí *"oiriúnú don athrú aeráide agus cosc agus athléimneacht ó thubaiste a chur chun cinn, ag cur cur chuige bunaithe ar éiceachórais san áireamh"*.
- Cuspóir sonrach 4.1 d'Eoraip níos sóisialta agus cuimsitheach trí *"éifeachtacht agus cuimsitheacht na margaí saothair agus rochtain ar fhostaíocht ardchaighdeán a fheabhsú trí bhonneagar sóisialta a fhorbairt agus an gilleagar sóisialta a chur chun cinn"*.
- Cuspóir sonrach 4.2 d'Eoraip níos sóisialta agus níos cuimsithí trí *"rochtain chomhionann ar sheirbhísí cuimsitheacha ardchaighdeán in oideachas, in oiliúint agus i bhfoghlaim ar feadh an tsaoil a fheabhsú trí bhonneagar inrochtana a fhorbairt, lena n-áirítear trí athléimneacht a chothú don chianoideachas agus don oiliúint ar líne"*.
- Cuspóir sonrach 4.3 d'Eoraip níos sóisialta agus níos cuimsithí trí *"cuimsiú socheacnamaíoch na bpobal imeallaithe, na dteaghlach ar ioncam íseal agus grúpaí faoi mhíbhuntáiste, lena n-áirítear daoine a bhfuil riachtanais speisialta acu, a chur chun cinn trí ghníomhaíochtaí comhtháite, lena n-áirítear tithíocht agus seirbhísí sóisialta"*.
- Cuspóir sonrach 5.1 d'Eoraip níos gaire do shaoránaigh trí *"forbairt shóisialta, eacnamaíoch agus chomhshaoil, an chultúir, na hoidhreacht nádúrtha, na turasóireachta inbhuanaithe agus na slándála i gceantair uirbeacha atá comhtháite agus cuimsitheach a chothú"*.

TÁSCAIRÍ TORTHÁÍ AGUS ASCHUIR

Déanfar tograí tionscadail a mheas, i measc critéar eile, ar a gcumas torthaí inchreidte a bhaint amach agus ar fhóntas a modheolaíochta chun na torthaí sin a thomhas.

I gcomhthéacs an ábhair 'Teicneolaíocht i gcathracha' go háirithe, iarrtar ar údaráis uirbeacha sraith táscairí a shainiú lena ngabhfad, ar bhealach comhtháite, na comhshochair idirghaolmhara (m.sh. fiontair a fhaigheann tacaíocht, gealltanais na saoránach, poist agus lucht saothair, oile. gníomhaithe áitiúla nó saoránaigh etc.) a ghinfeadh a dtograí tionscadail.

Ina n-iarratas, féadfaidh údaráis uirbeacha tagairt a dhéanamh d'aon cheann de na táscairí a liostaítear thíos, aon uair is ábhartha dá smaointe tionscadail. Níl an liosta saintreorach ná uileghabhálach. Áiríonn

sé táscairí nach bhfuil comhghaolmhaireacht shoiléir acu le hábhar an ábhair ar aistriú fuinnimh ach a d'fhéadfadh cabhrú le torthaí inláimhsithe a chur in iúl agus ar fiú smaoineamh orthu dá réir. Ba cheart táscairí den sórt sin a chomhlánú le táscairí atá ábhartha don tionscadal sonrach.

Tá saoirse fós ag údarais uirbeacha a dtáscairí tionscadail-shonracha féin a shainiú, agus iad siúd atá liostaithe á mbreithniú acu, chun na hathruithe is féidir lena dtionscadail a chur i gcrích a léiriú ar an mbealach is soiléire agus is diongbháilte.

Táscairí aschuir

- Saoránaigh a bhfuil baint acu le hullmhú agus le comh-chur chun feidhme an tionscadail ;(*aonad tomhais*: daoine).
- Fiontair a chomhoibríonn le heagraíochtaí taighde (*aonad tomhais*: fiontair a oibríonn le heagraíochtaí taighde).
- Fiontair a dtacaítear leo (mar atá: micrea, beag, meánmhéide, mór) (*aonad tomhais*: fiontair).
- Fiontair nua tacaithe (*aonad tomhais*: fiontair nua).
- Trealamh nua cruthaithe agus/nó tacaithe (*aonad tomhais*: trealamh nua).
- Táirgí agus seirbhísí nua cruthaithe (*aonad tomhais*: táirgí/seirbhísí nua).
- Daoine a fhaigheann tacaíocht (oilte, breisoilte, tionlacan nó cúnamh) (*aonad tomhais*: daoine).
- Daonra arna gcumhdach ag tionscadail faoi chuimsiú gníomhaíochtaí comhtháite do chuimsiú socheacnamaíoch pobal imeallaithe, teaghlaigh ar ioncam íseal agus grúpaí faoi mhíbhuntáiste (*aonad tomhais*: daoine).
- Geallsealbhóirí a bhfuil baint acu le hullmhú agus le comh-chur chun feidhme an tionscadail (*aonad tomhais*: rannpháirtíocht na bpáirtithe leasmhara).
- Luach na seirbhísí digiteacha, na dtáirgí agus na bpróiseas a forbraíodh d'fhiontair (*aonad tomhais*: euro).
- Infheistíochtaí i gcórais nua nó uasghrádaithe faireacháin, ullmhachta, rabhaidh agus freagartha i gcoinne tubaistí nádúrtha (*aonad tomhais*: euro).
- Infheistíochtaí i gcórais nua nó uasghrádaithe faireacháin, ullmhachta, rabhaidh agus freagartha i gcoinne rioscaí nádúrtha nach mbaineann leis an aeráid agus rioscaí a bhaineann le gníomhaíochtaí daonna (*aonad tomhais*: euro).

Táscairí toraidh

- Printíseachtaí a fhaigheann tacaíocht i GBManna (*aonad tomhais*: daoine).

- Poist a chruthaítear in aonáin thacaithe (*aonad tomhais*: FTEanna bliantúla).
- Leibhéal rannpháirtíochta a baineadh amach sa rannpháirtíocht le pobail áitiúla (faisnéis, comhairliúchán, comhchruthú, comhchinnteoireacht) (*aonad tomhais*: céatadán den daonra áitiúil a bhí páirteach).
- Fiontair bheaga agus mheánmhéide (3) (FBManna) a bhfuil nuálaíocht táirgí, nuálaíocht próiseas, nuálaíocht margáíochta nó nuálaíocht eagrúcháin á dtabhairt isteach acu (*aonad tomhais*: fiontair).
- Larratais ar thrádmharc agus ar dhearaí (*aonad tomhais*: iarratais ar thrádmharc agus ar dhearaí).
- Foireann FBManna ag críochnú oiliúna do scileanna do speisialtóireacht chliste, don trasdul tionsclaíoch agus don fhiontraíocht (de réir an chineáil scile: teicniúil, bainistíocht, fiontraíocht, glas, eile) (*aonad tomhais*: rannpháirtithe).
- Úsáideoirí seirbhísí, táirgí agus próisis dhigiteacha nua agus uasghrádaithe (*aonad tomhais*: úsáideoirí/bliain).
- Daonra ag baint tairbhe as bearta cosanta tuilte (*aonad tomhais*: céatadán den daonra áitiúil atá faoi chosaint).
- Daonra ag baint tairbhe as bearta cosanta tinte fiáine (*aonad tomhais*: céatadán den daonra áitiúil atá faoi chosaint).
- Daonra ag baint tairbhe as bearta cosanta i gcoinne tubaistí nádúrtha a bhaineann leis an aeráid (seachas tuilte agus tinte foraoise) (*aonad tomhais*: céatadán den daonra áitiúil atá faoi chosaint).
- Daonra a bhaineann leas as bearta cosanta i gcoinne rioscaí nádúrtha nach mbaineann leis an aeráid agus rioscaí a bhaineann le gníomhaíochtaí daonna (*aonad tomhais*: céatadán den daonra áitiúil atá faoi chosaint).
- Úsáideoirí bliantúla saoráidí nua nó nuachóirithe le haghaidh seirbhísí fostaíochta (*aonad tomhais*: úsáideoirí/bliain).
- Úsáideoirí bliantúla na ríomhsheirbhísí cúraim sláinte nua nó nuachóirithe (*aonad tomhais*: úsáideoirí/bliain).
- Úsáideoirí bliantúla saoráidí sláinte agus/nó cúraim shóisialta nua nó nuachóirithe (*aonad tomhais*: úsáideoirí/bliain).

4. CÉIMEANNA AN TIONSCADAIL

Tá 4 chéim i saolré tionscadail EUI-IA (féach Treoir EUI-IA le haghaidh sonraí):

- i. Cuimsíonn **Ullmhúchán don Tionscadail** (íoctha as le cnapshuim) na gníomhaíochtaí ar fad a bhaineann le tuilleadh mionsonraí a chur le hiarratas an tionscadail agus a chríochnaíonn leis an tionscadail a fhaomhadh le maoiniú na hÚdaráis EUI a fháil.
- ii. Maireann **an Chéim Tionscadail a Thionscnamh** (íoctha as le cnapshuim) 6 mhí agus tosaíonn sé i ndiaidh faomhadh oifigiúil an tionscadail. Níl ceangal ag an gcéim seo leis an gCéim fheidhmithe an Tionscadail. Déantar é roimh an tionscadail a chur i bhfeidhm go hoifigiúil agus díríonn sé ar ullmhacht an tionscadail a sheiceáil (iniúchadh *ex-ante* san áireamh), agus ar ghníomhaíochtaí bainistíochta tionscadail chun na coinníollacha a chruthú atá de dhíth chun tús agus cur i bhfeidhm éasca a bheith ann.
- iii. Maireann **Céim cur chun feidhme an Tionscadail** 3.5 bliana; tosaíonn sí tar éis an Chéim Tionscnaimh a chríochnú go rathúil agus maireann sí go dtí an dáta críochnaithe faofa de Chéim cur chun feidhme an Tionscadail.

Tabhair faoi deara go bhfuil difríochtaí áirithe ann i dtaobh fad Phacáistí Oibre an Tionscadail a cuireadh chun feidhme le linn Chéim cur chun feidhme an Tionscadail:

- **Pacáistí Oibre “Cothrománacha”:** Maireann Bainistíocht Tionscadail, Monatóireacht agus Meastóireacht, Cumarsáid agus Caipitliú ar feadh tréimhse iomlán Chéim cur chun feidhme an Tionscadail (3.5 bliana). Le linn an sé mhí deiridh den chéim cur chun feidhme (nuair atá tástáil phiolótach an réitigh nuálaí críochnaithe, i.e. nuair atá na Pacáistí Oibre Téamacha déanta). Meastar go ndíreoidh Pacáistí Oibre “cothrománacha” ar: achoimre agus measúnú a dhéanamh ar ghníomhaíochtaí tionscadail; conclúidí an tionscadail a ullmhú; achoimre agus measúnú breise a dhéanamh ar thorthaí an tionscadail agus ar na ceachtanna a foghlaimíodh agus caipitliú a dhéanamh orthu; leagáid an tionscadail a ullmhú trí mhachnamh a dhéanamh ar ionchais chun leanúint leis na réitigh tástáilte a d’éirigh leo agus uasghrádú a dhéanamh orthu nuair atá deireadh leis an maoiniú EUI-IA, réitigh nuálacha tástáilte a oiriúnú i gcathracha na bPáirtithe Aistrithe agus tuilleadh macasamhlaithe a dhéanamh orthu ar fud na hEorpa; mar aon leis an tuaraisciú airgeadais.
- **Féadfaidh Pacáistí Oibre Téamacha maireachtáil ar feadh tréimhse chomh fada le 3 bliana ar a mhéid agus ní mór dóibh críochnú 6 mhí roimh dháta críochnaithe Chéim cur chun feidhme an Tionscadail**, ionas go ndéanfar measúnú ceart – mar a léirítear thuas – ar chonas a cuireadh an tionscadal i bhfeidhm agus ar an réiteach nuálach tástáilte le hoibriú i dtreo na cuspóirí agus na torthaí a bhfuiltear ag súil leo, forbairt ar ghníomhaíochtaí aistrithe agus go mbainfear a thuilleadh tairbhe as gnóthú cuspóir an tionscadail.

- Tosaíonn an Pacáiste Oibre Aistrithe 12 mhí ar a dhéanaí tar éis dháta tosaigh an tionscadail agus maireann sé go dtí deireadh na céime cur chun feidhme. Ba cheart go gcinneadh an MUA agus na Comhpháirtithe Aistrithe tús an Phacáiste Oibre seo tar éis dóibh anailís a dhéanamh ar an am is indéanta agus is tairbhiúla chun an comhar a sheoladh. Ba chóir go ligfeadh sé do Chomhpháirtithe Aistrithe a bheith rannpháirteach ag an am is deise le linn na gcéimeanna tosaigh de chur i bhfeidhm an tionscadail.
- iv. Maireann an chéim **Dúnta Riaracháin** (clúdaithe ag cnapshuim) 3 mhí agus baineann sí le gach gníomhaíocht riaracháin a tharlaíonn i ndiaidh Chéime cur chun feidhme an Tionscadail chun an tionscadal a dhúnadh agus chun bailíochtú a fháil ar an insint agus ar na doiciméid tuarascála airgeadais. Tabhair faoi deara go bhfuiltear ag súil leis go mbeidh ionadaí(aithe) tionscadail EUI-IA ar fáil le linn na céime seo chun páirt a ghlacadh sna gníomhaíochtaí scaipthe agus sna gníomhaíochtaí i dtaobh caipitliú ar eolas a thionscnaíonn an Ardrúnaíocht Bhuan.

5. PRIONSABAIL CISTIÚCHÁIN

Prionsabal um chostais iomlána

Leanann EUI-IA an prionsabal um chostais iomlána. Ciallaíonn sé seo go bhfaigheann an tionscadal cómhaoiniú CFRE suas go 80% de na costais incháilithe, ní mór do gach Páirtí (Príomhúdarás Uirbeach agus Údarás Uirbeacha Comhlachaithe, Páirtithe Seachadta agus Páirtithe Aistrithe) a fhaigheann CFRE ar a laghad 20% d'íocaíochtaí poiblí nó príobháidigh a urrú chun an buiséad a iomlánú. D'fhéadfadh seo teacht óna chuid acmhainní féin nó ó fhoinsí eile (nach foinsí maoinithe eile AE iad). Féadfaidhíocaíocht ó Pháirtithe a bheith déanta i bhfoirm airgid agus/nó comhchineáil.

Íocaíochtaí CFRE

Is é atá sa scéim íocaíochta EUI-IA go príomha ná réamhíocaíochtaí CFRE agus aisíocaíochtaí costais eile a tabhaíodh:

- **Déanfar an chéad (réamh-)íocaíocht CFRE**, a chlúdaíonn 50% den deontas CFRE, leis an bPríomhúdarás Uirbeach laistigh de 90 lá tar éis na Céime Tionscnaimh a chríochnú go rathúil. Clúdaíonn an chéad réamhíocaíocht an dá cnapshuim don Phacáiste Oibre do Chéim Ullmhúcháin agus Tionscnaimh an Tionscadail. Is é atá sa cnapshuim foriomlán de EUR 100 000 costais incháilithe iomlána (EUR 80 000 ón CFRE) ná an cnapshuim EUR 25 000 (EUR 20 000 ón CFRE le haghaidh ullmhúcháin tionscadail agus cnapshuim EUR 75 000 (EUR 60 000 ón CFRE) don Chéim Tionscnaimh.
- **Déanfar an dara (réamh-)íocaíocht CFRE**, a chlúdaíonn 30% den deontas CFRE, leis an bPríomhúdarás Uirbeach tar éis Éilimh Airgeadais 1 lena n-áirítear caiteachas tionscadail bailíochtaithe ag an Rialúchán Céad Leibhéil (FLC) a chur isteach agus a fhaomhadh. Roimh

bhailíochtú a fháil ón FLC, ní mór don chaiteachas a tuairiscíodh sroicheadh ar a laghad 35% den bhuiséad iomlán den tionscadail. Sa chás nach ionann caiteachas an tionscadail a bailíochtaigh FLC agus 35% de na costais incháilithe iomlán, íocfar an dara réamhíocaíocht CFRE ar bhonn *pro-rata*.

- **Déanfar an tríú íocaíocht CFRE**, a chlúdaíonn suas go 20% den deontas CFRE (seachas an chnapshuim atá curtha ar leataobh le haghaidh dúnadh riaracháin an tionscadail, féach thíos), leis an bPríomhúdarás Uirbeach tar éis faomhadh an 4ú Tuarascáil Bhliantúil (an ceann deireanach) agus nuair a bhailíochtaíonn an FLC an caiteachas tionscadail in Éileamh Airgeadais 2. Cuirfear an Tuarascáil Bhliantúil deireanach isteach, ar a dhéanaí, mí tar éis Chéim cur chun feidhme an Tionscadail. Cuirfear an tÉileamh Airgeadais 2 (an ceann deireanach) isteach in éineacht leis an Tuarascáil Cháilíochtúil Deireanach ag deireadh na céime Dúnta Riaracháin. Sa chás nach ionann caiteachas an tionscadail atá bailíochtaithe ag an FLC agus 100% de na costais incháilithe iomlána, íocfar an tríú réamhíocaíocht CFRE ar bhonn *pro-rata*. Tá sé tábhachtach tabhairt faoi deara nach bhfuil an í an tríú íocaíocht bunaithe ar phrionsabal an réamhíocaíochta ach ar phionsabal chostais a tabhaíodh agus a íocadh a aisíoc. Mar sin de, ní mór do Pháirtithe Tionscadail a gcaiteachas a réamh-mhaoiniú le linn chéim deiridh cutha i bhfeidhm an tionscadail (níl seo clúdaithe ag an 80% den réamhíocaíocht a fuarthas). Cumhdaíonn an tríú híocaíocht cnapshuim EUR 20 000 an costais incháilithe iomlán (a chomhfhreagraíonn do EUR 16 000 CFRE), lena gcumhdaítear céim Dúnta Riaracháin an tionscadail.

6. GINIÚINT AGUS FORBAIRT TIONSCADAIL

6.1 COMHPHÁIRTÍOCHT

Mar a léirítear i gcuid 2 “Údaráis incháilithe – cé gur féidir iarratas a chur isteach”, ní fhéadfaidh ach údaráis uirbeacha incháilithe Foirm Iarratais a chur isteach i gcreat Ghlaio ar Thograí EUI-IA. Laistigh den EUI-IA, táthar ag súil go mbeidh baint dhíreach ag an bPríomhúdarás Uirbeach sa phróiseas tástála agus ról ceannasaíoch straitéiseach acu i bhforbairt an tionscadail EUI-IA trí Chomhpháirtíocht Tionscadail láidir a bhunú agus cathaoirleacht a dhéanamh uirthi chun go mbeidh an tionscadal inmharthana ar bhonn teicniúil, eolaíoch agus airgeadais.

Is é atá sa Chomhpháirtíocht Tionscadail ná:

- **Páirtithe Seachadta** – institiúidí agus eagraíochtaí tábhachtacha gur féidir leo cur le feidhmiú an tionscadail, a mbeidh ról gníomhach acu i gcur i bhfeidhm agus maoiniú na gníomhaíochtaí

tionscadail trí íocaíocht a sholáthar i gcomhair an tionscadail (an sciar den bhuiséad deimhnithe ag Páirtí Tionscadail, i.e. an ráta cómhaoinithe);

- **Páirtithe Aistrithe** – cathracha a bhfuil suim acu foghlaim ón thástálacha agus macasamhail a dhéanamh ar réitigh nuálacha tionscadail EUI-IA tástáilte, tar éis don tionscadal a bheith curtha i bhfeidhm agus dearcadh seachtrach a thabhairt don bPríomhúdarás Uirbeach a bhfuil baint aige le hinaistritheacht agus le hin-mhacashamhailteacht an réitigh nuálach tástáilte;
- **Údará(i)s Uirbeacha Comhlachaithe (más ábhartha).**

Ní mór do gach Páirtí Tionscadail (Príomhúdarás Uirbeach nó Údaráis Uirbeacha Comhlachaithe, Páirtithe Seachadta agus Páirtithe Aistrithe) a fhaigheann maoiniú ón CFRE a n-íocaíochtaí féin a urrú.

Ní mór do gach Páirtí a bheith lonnaithe laistigh den Aontas Eorpach (ceadaítear do Pháirtithe Seachadta ó tíortha eile a bheith páirteach, ar choinníoll go bhfuil siad bunaithe i mBallstáit AE agus go bhfuil réasúnú soiléir ann i dtaobh buntáiste breise don tionscadal ag eascairt as). Beifear ag súil le go ndéanfaidh gach Páirtí atá bainteach a chomhoibriú a dhéanamh foirmeálta trí Chomhaontú Comhpháirtíochta a shíniú.

Príomhúdarás Uirbeach

Ní mór do thionscadail úinéireacht shoiléir a léiriú go bhfuil baint ghníomhach ag an údarás uirbeach i gcur i bhfeidhm na ngníomhaíochtaí agus sa chomhpháirtíocht áitiúil. Feidhmíonn an EUI-IA ar bhonn Phríomhúdarás Uirbeach a bheith freagrach do chur i bhfeidhm agus do bhainistíocht foriomlán an tionscadail ina iomláine. Tá an fhreagracht airgeadais agus dlíthiúil iomlán ar an bPríomhúdarás Uirbeach tríd an Eintiteas ar cuireadh cúram air. Tá a bhfreagracht féin ar Pháirtithe Tionscadail eile tríd an bPríomhúdarás Uirbeach. Déantar cur síos ar fhreagrachtaí na Comhpháirtíochta a dhéanann an Príomhúdarás ionadaíocht uirthi i gConradh Fóirdheontais idir an Príomhúdarás Uirbeach agus an tEintiteas ar cuireadh cúram air agus sa Chomhaontú Páirtíochta atá le síniú ag gach Páirtí atá bainteach tar éis don tionscadal a bheith faofa (agus ag Páirtithe Aistrithe tar éis dóibh a bheith roghnaithe). Ba cheart don Phríomhúdarás Uirbeach rannpháirtíocht gach Páirtí Tionscadail a chinntiú i ndearadh agus i gcur i bhfeidhm an tionscadail.

Údaráis Uirbeacha Comhlachaithe

Is féidir le haon cumann reatha d'údaráis uirbeacha (cumainn náisiúnta/réigiúnacha d'údaráis uirbeacha, cumainn nó comhaontuithe críocha, dúichí forbraíochta, srl.) a bhfuil nó nach bhfuil stádas dleathach ceirtleáin eagraithe acu chomh maith le húdaráis uirbeacha aonair nach bhfuil comhaontú comhoibrithe foirmiúil acu ach atá toilteanach comhiarratas a dhéanamh i gcreat an EUI-IA liostáil ar an bhFoirm Iarratais Aonad Riaracháin Áitiúil amháin mar Phríomhúdarás Uirbeach chomh maith leis na hAonaid Riaracháin Áitiúla eile a liostáil mar Údaráis Uirbeacha Comhlachaithe. Tá na húdaráis Uirbeacha Comhlachaithe freagrach as gníomhaíochtaí ar leith a sholáthar agus táirgí/aschuir bainteacha a bhaint amach. Tá sciar de bhuiséad an tionscadail ag Údaráis Uirbeacha Comhlachaithe agus déanann siad tuairisciú ar na costais a tabhaíodh le haghaidh gníomhaíochtaí a sholáthar. Beidh eolas mionsonraithe

faoi na hÚdaráis Uirbeacha Comhlachaithe (stádas dlíthiúil, taithí agus inniúlachtaí, daoine teagmhálacha, srl.) san Fhoirm Iarratais.

Moltar go mbeadh cumainn agus/nó grúpaí údaráis uirbeacha (nach bhfuil stádas ceirtleáin eagraithe acu) gur mian leo iarratas a chur isteach taobh lena chéile agus go mbeidh sé mar rún acu teorainn a chur ar líon na nÚdarás Uirbeacha Comhlachaithe bainteacha.

Déanann Údaráis Uirbeacha Comhlachaithe an caidreamh conarthach leis an bPríomhúdarás Uirbeach a chur ar bhonn foirmeálta tríd an Chomhaontú Comhpháirtíochta a shíniú, mar a dhéanann Páirtithe Tionscadail eile, tar éis don tionscadal a bheith faofa.

Tá sé indéanta agus, uaireanta tá sé inmhianaithe, bealaínua comhoibrithe agus bealaí nua chun acmhainní a chur le chéile chun líon criticiúil inmhianaithe a shroicheadh le haghaidh comhchuspóra a bhaint amach agus mar sin de iarratas a chur isteach ar Ghlaio ar Thograí EUI-IA mar ghrúpa údaráis uirbeacha d'fhonn dinimic ceantair uirbeacha feidhme a fhorbairt.

Páirtithe Seachadta

Aithnítear forbairt comhpháirtíochta láidir idir oifigí poiblí, an earnáil phríobháideach agus an tsochaí sibhialta (saoránaigh agus áitritheoirí san áireamh) go forleathan mar bhunchloch na forbartha inbhuanaithe uirbí. Ag brath ar an bhfadhb nach mór aghaidh a thabhairt uirthi agus bunaithe ar an gcomhthéacs áitiúil agus ar thaithí roimhe seo, ba cheart do Phríomhúdaráis Uirbeacha meascán éagsúil de Pháirtithe ábhartha a éascú chun a bheith rannpháirteach (institiúidí, gníomhaireachtaí – fiú má tá siad faoi úinéireacht iomlán bardais/comhairlí cathracha, institiúidí ardoideachais, páirtithe san earnáil phríobháideach, infheisteoirí, institiúidí taighde, eagraíochtaí neamhrialtasacha, srl.), Páirtithr atá de dhíth chun an réiteach nuálach mholta a sholáthar, chun cuspóirí an tionscadail a bhaint amach agus chun iarmhairtí fadtéarmacha i dtaobh na hinbhuanaitheachta a chinntiú. Ba cheart do Pháirtithe Seachadta taithísaineolas iomchuí a bheith acu chun cur leis an saineolas atá ann cheana laistigh den Phríomhúdarás Uirbeach agus chun luach a chur leis an tionscadal ina iomláine. Má tá tionscadail chun dul i ngleic leis na dúshlán a fhéachann na geallsealbhóirí agus spriocghrúpaí orthu mar na dúshlán is práinní, má tá siad chun a bheith fíorcheanrúdaíoch, nuálach, agus tiomanta chun réitigh tástáilte a chur i bhfeidhm ar scála níos forleithne nuair atá an tionscadal críochnaithe, ba cheart dóibh a bheith ag iarraidh tairbhe a bhaint as an saineolas atá ann lasmuigh de na húdaráis uirbeacha san éiceachóras áitiúil mar aon le tacaíocht ó infheisteoirí poiblí agus/nó príobháideacha a bhfuil suim acu a bheith ina bPáirtithe comhlachaithe.

Ba cheart don Chomhpháirtíocht a bheith cothrom agus comhlántach i dtéarmaí inniúlachtaí beartais agus téama. Ba cheart do na comhpháirtíochtaí comhtháthú cothrománach a spreagadh (lena n-áirítear gníomhaithe thugann faoi na gnéithe éagsúla den dúshlán uirbeach gur gá dul i ngleic leis) agus comhtháthú ingearach (lena n-áirítear leibhéil rialála éagsúla). Níl ann do réiteach amháin a “oireann do chách”. Ba cheart d'iarratasóirí a bheith ar an eolas go bhféadaí níos mó dua agus acmhainní a bheith i gceist do Chomhpháirtíochtaí a bhfuil níos mó ná 10 bpáirtí iontu chun bainistíocht éifeachtach a chinntiú.

Féadfaidh aon eagraíocht a bhfuil pearsantacht dlíthiúil acu ról an Pháirtí Seachadta a bheith acu i

dtionscadal EUI-IA. Beidh ról gníomhach ag Páirtithe Seachadta indearadh agus i gcur i bhfeidhm an tionscadail agus tá siad freagrach as gníomhaíochtaí áirithe a sholáthar agus táirgí/aschuir áirithe a bhaint amach. Tá sciar de bhuiséad an tionscadail ag Páirtithe Seachadta agus déanann siad tuairisciú ar na costais a tabhaíodh le haghaidh gníomhaíochtaí a sholáthar. Ba cheart Páirtithe Seachadta a roghnú agus meas á léiriú don phrionsabal na trédhearcachta agus do phrionsabal an chomhionannais. Níl comhlachtaí comhairleoireachta a bhfuil forbairt agus bainistíocht tionscadal agus eagraíochtaí Eorpacha mar phríomhchuspóir acu ná iad gan fhoireann bhuiséadaithe (i. dearbhaíonn siad costais saineolais seachtracha amháin) i dteideal a bheith rannpháirteach i dtionscadal mar Pháirtithe Seachadta. Ní mór eolas mionsonraithe faoi na Páirtithe Seachadta (stádas dlíthiúil, taithí agus inniúlachtaí, daoine teagmhálacha, srl.) a thabhairt san Fhoirm Iarratais. I bprionsabal, féadfaidh Páirtí Seachadta a bheith bainteach le roinnt tograí tionscadail i gcreat an Ghlaio ar Thograí céanna ar choinníoll go dtugtar réasúnú soiléir go mbeidh ionchur an pháirtí sin agus ina bhuntáistedo na tionscadail éagsúla atá i gceist.

Tabhair faoi deara nach gceadaítear údaráis uirbeacha a mheas nó a liostáil mar Pháirtithe Seachadta, ach mar Phríomhúdarás Uirbeach nó mar Údaráis Uirbeacha Comhlachaithe amháin, ar choinníoll go gcomhlíonann siad na critéir incháilitheachta thuasluaite.

Páirtithe Aistrithe

Is údaráis uirbeacha iad Páirtithe Aistrithe agus is cuid den Chomhpháirtíocht Tionscadail iad le linn chur i bhfeidhm an tionscadail EUI-IA. Táthar ag súil go mbeidh 3 Pháirtí Aistrithe ag gach tionscadal EUI-IA arb as Bhallstáit nach Ballstát an Phríomhúdaráis Uirbigh iad.

Féadfaidh aon údarás uirbeach d'aonaid riaracháin áitiúla a shainítear de réir an leibhéil uirbithe (DEGURBA) *Eurostat* mar chathair, baile nó bruachbhaile (a thagann le cód 1 DEGURBA nó cód 2 DEGURBA de *Eurostat*) agus atá lonnaithe laistigh den Aontas Eorpach a bheith ina Pháirtí Aistrithe. Níl aon líon íosta áitritheoirí (féadfaidh cathracha de gach méid a bheith ina bPáirtí Aistrithe).

An loighic atá ann maidir le cuireadh a thabhairt do Pháirtithe Aistrithe a bheith rannpháirteach sa Chomhpháirtíocht Tionscadail ná chun inoiriúnaitheacht an réitigh tástáilte a fhorbairt i gcomhthéacsanna uirbeacha eile san AE agus an seans macasamhlú a dhéanamh air thar lear agus é a cur i bhfeidhm ar scála níos forleithne go fadtéarmach a fheabhsú, b'fhéidir le maoiniú ó chlár beartais Comhtháthaithe agus ón CFRE go háirithe. Lena chois sin, d'fhéadfadh sé cur leis anmalartú eolais idir cathracha AE a fhorbairt agus gaolmhaireachtaí fadtéarmacha eatarthu a chothú. Ligfidh baint sa tástáil do Pháirtithe Aistrithe a bhféidearthacht nuálaíochta féin a neartú agus a n-acmhainneacht i dtaobh réitigh nuálacha a chur i bhfeidhm a fheabhsú (i dtéarmaí ábhair agus i dtéarmaí próisis) agus oiriúniú nó macasamhlú a dhéanamh ar chuid den phróiseas réitigh nuálacha tástáilte nó ar an bpróiseas iomlán ina gcathracha féin trí pháirt a ghlacadh sna gníomhaíochtaí aistrithe agus tairbhe a bhaint as réiteach a dtabharfaidh torthaí chomh maith le fadhbanna agus constaicí á shárú.

Táthar ag súil le go rachaidh Páirtithe Aistrithe isteach sa Chomhpháirtíocht tar éis na chéad bliana den tionscadal a bheith curtha i bhfeidhm agus go mbeidh baint acu leis an bPacáiste Oibre ar Aistriú agus buiséad curtha ar leataobh dóibh.

Ní mór Comhpháirtithe Aistrithe a shainaithint agus a roghnú agus táthar ag súil go dtabharfaidh siad gealltanais don Chomhpháirtíocht Tionscadail ar a dhéanaí le linn na Céime Tionscnaimh. Ba cheart tús a chur leis an gcomhar aistrithe, arna chur chun feidhme trí Aistriú an Phacáiste Oibre, nach déanaí ná 12 mhí ó thús de chur chun feidhme an tionscadail. Beidh buiséad seasta ag na Comhpháirtithe Aistrithe a leithdháilfear orthu.

Baint spriocghrúpaí agus geallsealbhóirí ar bhonn níos forleithne

Agus an tionscadal EUI-IA á fhorbairt agus le linn gach céim den tionscadal, ní mór **an grúpa níos forleithne de gheallsealbhóirí** a aithint agus páirt a thabhairt dóibh, **ag brath ar an gcineál tionscadail: pobail áitiúla, páirtithe sóisialta, comhlachtaí, eagraíochtaí neamhrialtasacha, saineolaithe, institiúidí, eagraíochtaí, daoine aonair, srl., chomh maith le spriocghrúpaí an tionscadail (i.e. ag brath ar an tionscadal: saoránaigh, oiliúnaithe, cuardaitheoirí poist, grúpaí leochaileacha agus/nó pobail imeallaithe, úsáideoirí seirbhís nó riarachán ar leith), gur féidir tionchar a bheith acu ar an tionscadal nó gur féidir leis an tionscadal tionchar a imirt orthu.** Tá sé ríthábhachtach do rathúlacht an tionscadail geallsealbhóirí a aithint, tuiscint a fháil ar an tionchar atá acu ar an tionscadal EUI-IA agus a riachtanais agus a bhfuil siad ag súil leis a chothromú. Mar sin de, ní mór d'údaráis uirbeacha na geallsealbhóirí ábhartha go léir a thabhairt le chéile chun díriú isteach níos fearr ar na fadhbanna agus na riachtanais, chun aontú ar comhfhís nó athrú inmhianaithe gur cheart don tionscadal EUI-IA oibriú i dtreo agus a bhaint amach, agus chun réitigh agus gníomhaíochtaí nithiúla a dhearadh a rachaidh i ngleic leis na fadhbanna agus a spreagfaidh an t-athrú inmhianaithe. Baineann an grúpa níos forleithne de gheallsealbhóirí tairbhe as go díreach agus/nó go hindíreach ach níl ról díreach acu sa tionscadal EUI-IA a chur i bhfeidhm agus níor cheart iad a mheas mar pháirtithe an tionscadail EUI-IA. Mar sin de, níl aon bhuiséad ar leith ná freagrachtaí sonracha curtha ar leataobh dóibh i gcur i bhfeidhm an tionscadail ach meastar go bhfuil siad ábhartha agus ní mór dóibh a bheith rannpháirteach ar bhonn gníomhach (comhdhearadh) chun seachadadh éasca agus éifeachtach den tionscadal a chinntiú.

6.2 LOIGHIC IDIRGHABHÁLA AGUS PLEAN OIBRE AN TIONSCADAIL

Is léiriú é Loighic Idirghabhála an tionscadail EUI-IA ar thuiscint shoiléir agus dea-ullmhaithe ar chonas a bhfuiltear ag súil le go spreagfaidh gníomhaíochtaí beartaithe na hathruithe inmhianaithe agus na torthaí beartaithe. Is modh é chun cur síos a dhéanamh ar an sraith loighiciúil idir riachtanais tosaithe, ionchuir, gníomhaíochtaí an tionscadail, aschuir, torthaí agus tionchar deiridh. Is uirlis í chun struchtúr a chur ar idirghabhála casta agus chun measúnú tionscadail a ullmhú. Déanann an Loighic Idirghabhála cur síos ar: Cad é réasúnaíocht na hidirghabhála/an tionscnaimh? Cad iad na dúshláin/riachtanais a spreag an idirghabháil? Cad iad na fadhbanna atá le réiteach tríd an idirghabháil? Cad é an “t-athrú inmhianaithe”? Conas a mbainfear na hathruithe seo amach?

Tá comhpháirteanna straitéiseacha, feidhmíochta agus monatóireachta agus meastóireachta sa Loighic Idirghabhála:

- Cuimsíonn na comhpháirteanna straitéiseacha: cuspóir foriomlán, cuspóirí sonracha agus torthaí a bhfuiltear ag súil leo:
- Cuimsíonn na comhpháirteanna oibríochtúla: Plean Oibre an tionscadail, Pacáistí Oibre, gníomhaíochtaí, táirgí agus aschuir.

Míníonn **Plean Oibre an Tionscadail** an “conas” den tionscadal. Is treorcháipéis í a léiríonn conas tionscadal de do chuid a chur i bhfeidhm má fhaightear maoiniú dó. Briseann an Plean Oibre an tionscadal síos i bpríomhchéimeanna dá nglaotar Pacáistí Oibre, agus bristear síos na Pacáistí Oibre i gcéimeanna níos lú dá nglaotar gníomhaíochtaí. Tagann táirgí as gníomhaíochtaí agus tagann aschu(i)r as gach Pacáiste Oibre.

Is codanna tábhachtacha den Phlean Oibre iad na **Pacáistí Oibre**. Is iad na príomhcholúin den tionscadal agus cuimsíonn siad gníomhaíochtaí tionscadail bhainteach atá riachtanach chun comhpháirteanna áirithe den tionscadal a sholáthar agus chun aschuir tionscadail a tháirgeadh. Ba chóir an sraith Pacáistí Oibre seo a leanas a leanúint chun struchtúr a chur ar an tionscadal EUI-IA.

- Pacáiste Oibre don Chéim Ullmhúcháin agus Tionscnaimh
- Pacáiste Oibre le haghaidh Bainistíochta Tionscadail
- Pacáiste Oibre don Mhonatóireacht agus Meastóireacht
- Pacáiste Oibre don Chumarsáid agus Caipitliú
- Pacáiste Oibre Téamach
- Pacáiste Oibre don Aistriú
- Pacáiste Oibre maidir le Dúnadh
- Clúdaíonn na comhpháirteanna monatóireachta agus meastóireachta: táscairí aschuir agus táscairí toraidh.

6.3 TACAÍOCHT SAINEOLAITHE

Bainfidh gach tionscadal a fhaigheann maoiniú i gcreat an EUI-IA tairbhe as tacaíocht Saineolaí EUI. Go sonrach, tabharfaidh Saineolaithe EUI:

- Comhairle agus treoir ag leibhéal straitéiseach agus oibríochtúil faoin tionscadal agus faoin tionscadal a chur i bhfeidhm.

- Cúnamh maidir le forbairt cáipéisíochta agus aschuir tionscadail a léireoidh agus a scaipfidh eolas faoi ghnóthú cuspóir agus ionchais tar éis chur i bhfeidhm an tionscadail (poitéinseal don acmhainneacht inbhuanaitheacht, inscálaitheacht agus inaistritheacht), na ceachtanna a foghlaimíodh agus dea-chleachtais do lucht spéise níos forleithne d'fhonn cur chun feidhme na nuálaíochtaí is rathúla i gcathracha eile san AE a éascú.
- Rannpháirteachtas agus rannchuidiú i ngníomhaíochtaí chaipitlithe agus scaipthe.
- Cúnamh chun an Pacáiste Oibre Aistrithe a chur i bhfeidhm

Soláthróidh na Saineolaithe EUI tacaíocht agus comhairle ar bhonn leanúnach le linn an próisis chun na tionscadail a chur i bhfeidhm agus le linn na céime dúnta.

Is daoine aonair iad na Saineolaithe EUI a bhfuil mioneolas acu ar na hábhair uirbeacha a bhaineann le gach Glao ar Thograí; tá taithí acu a bheith ag obair le húdaráis uirbeacha ar thionscadail a fhaigheann infheistíochtaí poiblí agus leis na tionscadail sin a fhóru; agus tuiscint mhaith acu ar chreat an bheartais Comhtháite agus taithí cruthaithe acu ar thástáil agus nuálaíocht uirbeach a thacú.

Íocann an EUI-IA go díreach as gach costas a bhaineann le gníomhaíochtaí na Saineolaithe EUI (costais taistil agus lóistín san áireamh). Mar sin de, níor cheart d'iarraitasóirí buiséad chuige sin a thuar ina bhFoirm Iarratais.

6.4 AISTRIÚ

Príomhnuacht amháin atá ann i gcomparáid leis na tionscadail UIA maoinithe le linn an chlárthréimhse 2014-2020 ná daingniú na comhpháirte aistrithe trasnáisiúnta mar chuid dhílis de tionscadail EUI-IA.

Tá sé tábhachtach an bhéim a chur faoin bpáirte gur phríomhaidhm na dtionscadal EUI-IA fós ná réitigh nuálacha a thástáil i gceantar áirithe, ach leis an gcomhpháirt nua seo táthar ag súil le go leanfaidh cathracha aistrithe ó thíortha eile (Páirtithe Aistrithe) próisis agus torthaí na tástála. Tá Pacáiste Oibre Aistrithe tiomnaithe san áireamh anois i ngach tionscadal EUI-IA, ina bhfuil gníomhaíochtaí, buiséid, táirgí insóláthartha agus aschuir ar leith.

Bunaíodh an EUI-IA chun tástáil réiteach nuálacha inaistrithe agus intomhaiste a aithint agus tacaíocht a thabhairt dóibh chun dul i ngleic le fadhbanna a bhaineann le forbairt uirbeach inbhuanaithe ag leibhéal an Aontais Eorpaigh. Aidhm eile atá ag an EUI-IA ná torthaí tástálacha a bhailiú agus a roinnt (trí thacaíocht a thabhairt do ghníomhaíochtaí aistrithe freisin) chun cumais nuálaíocha agus togáil faisnéise a fhorbairt i ngach ceantar uirbeach den AE. Is é an cuspóir ná go n-úsáideann cathracha AE eile na haschuir tionscadail EUI-IA chun tionchar an Tionscnaimh ina hiomláine a ardú, tairbhe a dhéanamh do cheapadh beartais ar leibhéal éagsúla agus tacaíocht a thabhairt do chomhoibriú idir ceantair uirbeacha Eorpacha.

Ba cheart d'ionchorprú na comhpháirte aistrithe díriú ar:

- ligean do Pháirtithe Aistrithe pleanáil agus tástáil phíolótach an réitigh nuálach tástáilte a leanúint,
- ligean do Pháirtithe Aistrithe anailís a dhéanamh ar a gcomhthéacsanna uirbeacha áitiúla chun tuiscint níos fearr a fháil ar conas gur féidir réitigh nuálacha a leasú chun freastal ar na riachtanais agus na coinníollacha áitiúla,
- eolais agus taithí a roinnt idir na Páirtithe Tionscadail go léir,
- ionchuir tábhachtacha a roinnt gur féidir an dearcadh seachtrach a thabhairt don tionscadal EUI-IA agus Páirtithe Aistrithe a spreagadh,
- ullmhúchán cáipéisíochta déanta ag Páirtithe Aistrithe gur féidir cabhrú leo le macasamhlú an réitigh nuálaí sa todhchaí (cáipéisíochta le haghaidh Staidéar Féidearthachta agus Deiseanna agus doiciméadacht infheistíochta),
- ullmhúchán leagáid an tionscadail EUI-IA i bhfoirm samhail Réitigh Nuálaí - EUI déanta ag an bPríomhúdarás Uirbeach agus ag a bPáirtithe Tionscadail le húsáid ag cathracha AE eile atá suim acu sa réiteach nuálach.

Féadfaidh na gníomhaíochtaí thuasluaite a chur i gcrích tríd **an réimse modhanna oibre** seo a leanas a úsáid: cuairteanna ar an láthair, ceardlanna/cruinnithe/díospóireachtaí ar líne nó as líne, gníomhaíochtaí, athbhreithnithe píaraí, obair na bPáirtithe Aistrithe iad féin a ligeann dóibh a thuilleadh thairbhe a bhaint as an méid a bhfoghlaímíodh ón malartú aistrithe agus ullmhú chun macasamhlú a dhéanamh ar an réiteach nuálach sa todhchaí freisin, agus foirmeacha eile oibre agus comhoibrithe inmhianaithe.

Táthar ag súil le go n-ullmhaí Páirtithe Aistrithe na táirgí foghlamtha agus infheistíochta seo a leanas: **Suirbhé ar Acmhainn Aistrithe, Staidéar Féidearthachta agus Deiseanna Macasamhlaithe** – (ceann amháin do gach Páirtí Aistrithe). Tá cead acu freisin **cáipéisíocht infheistíochta agus cur i bhfeidhm infheistíochtaí phíolótacha ar scála beag** a mhaoiniú.

Táthar ag súil le go n-ullmhaí an Príomhúdarás Uirbeach **Samhail Réitigh Nuálaí -EUI** – doiciméad deiridh atá dírithe ar inaistritheacht agus intomhaisteacht an réitigh nuálaí tástáilte d’fhonn ligean do Pháirtithe Aistrithe (ach freisin do chathracha AE a bhfuil suim acu inti) foghlaim faoi thorthaí na tástála agus treoracha a fháil maidir le conas tabhairt faoi macasamhlú.

Déanfaidh an iarratasóir EUI-IA cinneadh i dtaobh buiséad iomlán an Phacáiste Oibre don Aistriú agus ní mór na nithe a leanas a bheith á gcuimsiú ann:

- buiséad curtha i leataobh don Phríomhúdarás Uirbeach, nó don Pháirtí Seachadta atá i gceannas chur i bhfeidhm an Phacáiste Oibre Aistrithe nó buiséad atá roinnte idir na Páirtithe ábhartha go léir:
- Buiséid le haghaidh gach Páirtí Aistrithe i bhfoirm cnapshuim – an tsuim iomlán de EUR 150 000 mar uasmhéid (EUR 120 000 CFRE agus rannchuidiú dílis de uasmhéid EUR 30 000).

Tá an fhreagracht ar an bPríomhúdarás Uirbeach maidir leis na Páirtithe ar mian leo imeascadh sa Chomhpháirtíocht a aithint agus a roghnú (mar aon leis an gcaoi a ndeachaigh an Príomhúdarás Uirbeach i gComhpháirtíocht leis na Páirtithe Seachadta). Ba cheart tús a chur cheana féin leis an bpróiseas chun Comhpháirtithe Aistrithe a shainaithint cheana féin ag céim an iarratais, nuair a iarrtar ar iarratasóirí limistéir uirbeacha Eorpacha eile a shainaithint a d'fhéadfadh tairbhe a bhaint as an réiteach atá beartaithe a mhacasamhlú iontu i bhfianaise na gcoinníollacha fabhracha maidir le haistriú (saintréith chomhchosúil, comhthéacsanna) nó a gcumas nuálaíochta a mhéadú; chun mionsaothrú a dhéanamh ar an gcaoi a n-aithneofar na Comhpháirtithe Aistrithe is oiriúnaí agus na Comhpháirtithe Aistrithe ionchasacha a shonrú, má tá siad sainaitheanta cheana féin, mar aon leis na bunspreagthaí/na bunréasúnaíocht. Ós rud é go bhfuil sé ar cheann de chuspóirí EUI-IA go n-úsáidfear aschuir an tionscadail i cathracha eile, rud a mhéadóidh tionchar an Tionscnaimh ina iomláine agus gurb é uailmhian EUI-IA macasamhlú na réiteach nuálach arna bhforbairt ag na tionscadail a mhéadú, tá sé tábhachtach gur féidir le tionscadail ag céim an iarratais próiseas dea-chomhoibrithe, réasúnaíocht agus spreagadh a léiriú chun na Comhpháirtithe Aistrithe is oiriúnaí a roghnú.

Ní mór Comhpháirtithe Aistrithe a shainaithint ar a dhéanaí le linn na Céime Tionscnaimh agus tá cur i gcrích rathúil na Céime Tionscnaimh coinníollaithe ag síniú Comhpháirtithe Aistrithe, ar a laghad, litreacha intinne.

Ní mór go gcuirfidh Roghnú na bPáirtithe Aistrithe san áireamh: (i) go mbeadh cothromaíocht i measc na cathracha atá rannpháirteach sa Chomhpháirtíocht (i dtaobh a méid (cathrach beaga, meánmhéid agus móra) agus a suíomh (réigiúin lagfhorbartha, réigiúin trasdula agus réigiúin níos forbartha)), agus (ii) chun na Páirtithe Aistrithe is ábhartha a thabhairt le chéile chun cáilíocht na gníomhaíochtaí macasamhlaithe a dheimhniú. **Mar sin de, ba cheart do roghnúchán na bPáirtithe Aistrithe prionsabail threoracha áirithe a leanúint:**

- Ba cheart do Pháirtithe Aistrithe teacht as Ballstáit éagsúla AE;
- Ba cheart do ar a laghad dhá chathair den cheithre chathair atá bainteach (an Príomhúdarás Uirbeach + na trí Páirtithe Aistrithe) a bheith suite i réigiúin lagfhorbartha nó i réigiúin trasdula³⁰;
- Ba cheart go mbeidh cathracha de mhéideanna difriúla sa Chomhpháirtíocht.

Seolfar an Glao do Pháirtíochta Aistrithe 12 mhí tar éis tús chéime curtha i bhfeidhm an Tionscadail agus, mar aon leis an bpróiseas roghnúcháin, mairfidh sé sin suas go dtí sé mhí. Mairfidh cur i bhfeidhm an Phacáiste Oibre don Aistriú 30 mí agus táthar ag súil go dtosóidh sé ag an am céanna is a thosaíonn an próiseas chun Páirtithe Aistrithe a roghnú.

---

³⁰ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/regions/background>

6.5 CATAGÓIRÍ COSTAIS

Is féidir le tionsadail an EUI-IA na catagóirí costais seo a leanas a úsáid:

- Foireann
- Oifig agus riarachán
- Taisteal agus lóistín
- Saineolas agus seirbhísí seachtracha
- Trealamh
- Infreastruchtúr agus oibreacha foirgníochta

Tugtar sainmhíniú ar gach catagóir costais sa Treoir EUI-IA, chomh maith le treoracha le haghaidh buiséadú agus tuairisciú. Moltar go láidir do Pháirtithe comhairle a lorg ón Ardrúnaíocht Bhuan má tá aon fhadhb maidir le incháilitheacht caiteachais nach bhfuil freagra ann ina leith sna rialacha reatha. Tabhair faoi deara go gcumhdaítear caiteachas na gComhpháirtithe Aistrithe le cnapshuim.

Ní mór do Rialaitheoir Céadleibhéil (FLC) an caiteachas a dhearbhaíonn an tionscadal a iniúchadh. Ní mór do thuairim neamhspleách an FLC dlíthiúlacht agus rialtacht an chaiteachais dearbhaithe, seachadadh táirgí agus seirbhísí, iontaofacht an chaiteachais dearbhaithe agus comhlíontacht chaiteachais agus oibríochtaí le rialacha náisiúnta, rialacha an EUI-IA agus an AE a chlúdach. Toisc go gceapann agus go n-íocann an EUI-IA an FLC go díreach, níor cheart don Chomhpháirtíocht tionscadail aon chostas rialacháin (iniúchta) a thuar agus buiséad an tionscadail á chur i dtoll a chéile. Eagróidh an FLC rialuithe ar na tionscadail ar an bhfód freisin. Ciallaíonn rialú ar an bhfód go **dtabharfaidh an FLC cuairt ar an tionscadal agus go gcinnteoidh sé gur tharla gníomhaíochtaí áirithe agus gur ceannaíodh seirbhísí, táirgí agus infheistíochtaí áirithe le linn an tionscadal a chur i bhfeidhm de réir an Fhoirm Iarratais faofa, agus gur cloíodh leis na rialacháin iomchuí.**

Mar a luaitear sna prionsabail chistiúcháin, leanann na tionscadail EUI-IA an prionsabal um “chostais iomlána”: faigheann an tionscadal cómhaoiniú CFRE suas go 80% de na costais incháilithe iomlána agus ní mór do gach Páirtí Tionscadail (Príomhúdarás Uirbeach nó Údarás Uirbeach Comhlachaithe, Páirtí Seachadta agus Páirtí Aistrithe) a fhaigheann CFRE íocaíocht airgeadais a urrú chun an buiséad a iomlánú agus an sprioc íocaíochta a shroicheadh (ar a laghad 20% de costais Páirtithe incháilithe).

Nuair a thagann na híocaíochtaí seo ó fhoinsí príobháideacha, ní thagann siad faoi chuimsiú dlí cúnaimh Stáit. Nuair a thagann na híocaíochtaí seo ó fhoinsí poiblí, agus nuair atá gníomhaíochtaí neamheacnamaíoch i gceist leis an tionscadal, ní mheastar an maoiniú do na gníomhaíochtaí seo a bheith mar chúnamh Stát. D’ainneoin sin, nuair a thugann Ballstáit íocaíochtaí óna n-acmhainní poiblí do thionscadail a bhfuil “gníomhaíochtaí eacnamaíocha” ag baint leo, i.e. earraí agus seirbhísí a chur ar fáil ar an margadh, ní mór go mbeidh na tionscadail sin deartha ionas go gcloíonn aon íocaíocht phoiblí le rialacha Cúnaimh Stáit ag gach leibhéal, is é sin ag leibhéal an úinéara, an cruthaitheora agus/nó oibreora

an tionscadail nó saoráide. Sna cásanna sin, ní mór don chistiúchán poiblí bheith i gcomhréir leis na riachtanais a bhaineann le Rialachán *De Minimis*, nó leis na coinníollacha socruithe sa Rialachán Blocdhíolúine Ginearálta (GBER) nó leis an gCinneadh maidir le Seirbhísí ar mhaithe leis an Leas Eacnamaíoch i gCoitinne (SGEI).

Tá eolas sonrach faoi sholáthar poiblí agus cúnamh Stáit ar fáil sa Treoir EUI-IA.

7. PRÓISEAS IARRATAIS

Tá na doiciméid seo a leanas sa **phacáiste iarratais** don tríú Ghlaó ar Thograí EUI-IA:

- Na **Téarmaí Tagartha** reatha atá ar fáil i ngach teanga AE. Mar sin féin, tabhair faoi deara go bhfuil tús áite ag an leagan Béarla sa chás go bhfuil neamhréireacht ann.
- Treoir EUI-IA (ar fáil i mBéarla amháin) gur gá tagairt fairsing a dhéanamh dó i dtaobh rialacha uileghabhálacha an Tionscnaimh.
- Treoir theicniúil faoin Ardán Malairte Leictreonach (EEP).
- Treoracha sonracha faoi conas an Fhoirm Iarratais a líonadh isteach atá ar fáil ar líne i ngach teanga AE ar an gcóras EEP. Mar sin féin, tabhair faoi deara go bhfuil tús áite ag an leagan Béarla sa chás go bhfuil neamhréireacht ann.
- Doiciméad Oibre Cúirtéise don Fhoirm Iarratais (leagan oibre den Fhoirm Iarratais agus den Bhileog Dhearbhaithe – doiciméad Word ar fáil i mBéarla amháin) mar uirlis le cabhrú sa phróiseas dréachtála iarratais.

Tá an cháipéisíocht go léir ar fáil ar shuíomh an EUI.

Tríd an EEP a úsáid, is próiseas 100% gan pháipéar é an próiseas iarratais (<https://connect.urban-initiative.eu>).

Is é atá san iarratas ná:

- **Foirm Iarratais:** Ní mór an Fhoirm Iarratais a líonadh isteach ar an ardán ar líne EEP. Tá codanna ann a léiríonn smaoineamh an tionscadail agus an réasúnaíocht ina leith (lena n-áirítear eolas faoi nuálaíocht an togra), an Chomhpháirtíocht (lena n-áirítear an Príomhúdarás Uirbeach, na Páirtithe Seachadta, na Páirtithe Aistrithe agus más ábhartha, na hÚdaráis Uirbeacha Comhlachaithe), na príomhchuspóirí agus na torthaí a bhfuiltear ag súil leo, an Plean Oibre beartaithe agus an buiséad. Ní féidir eagarthóireacht a dhéanamh agus iarratas a chur isteach ach amháin le linn an Ghlaó ar Thograí oscailte. Tá roinnt nasc, foirmlí agus seiceálacha uathoibríocha san iarratas. Mar thoradh ar na gnéithe seo, taispeántar teachtaireacht earráide

mura líontar an iarratas isteach i gceart, agus ní féidir é a sheoladh. Cabhraíonn seo leis an mbaol iarratais neamhincháilithe a chur isteach a laghdú go suntasach.

- **Iarscríbhinn:** Is féidir le hiarratasóirí iarscríbhinn amháin a uaslódáil sa chóras EEP agus beidh seo iata san Fhoirm Iarratais. D'fhéadfaí seo a bheith mar léarscáil a léiríonn an réimse idirghabhála, graf, grafaice eolais, srl. Tá sonraí ar fáil faoi chineál agus tomhas na cáipéise gur féidir iarscríbhinn a dhéanamh air sa Treoir EEP.
- **Bhileog Dhearbhaithe:** Déantar an bhileog dhearbhaithe a ghiniúint go huathoibríoch ar an ardán ar líne nuair atá an Fhoirm Iarratais á líonadh isteach nó i ndiaidh di a bheith líonta isteach. Ní mór í a phriontáil, í a bheith sínithe ag ionadaí dlíthiúil de chuid an Príomhúdaráis Uirbigh, í a scanadh, agus í a uaslódáil chuig cuid H den Fhoirm Iarratas, i. An Bhileog Dhearbhaithe.

Moltar go láidir go líonann iarratasóirí an Fhoirm Iarratais isteach i mBéarla soiléir, cé gur féidir í a chur isteach in aon cheann de theangacha oifigiúla an AE. Ní mór tabhairt faoi deara go ndéanfar na Measúnuithe Straitéiseacha agus Oibríochtúla bunaithe ar an leagan Béarla den Fhoirm Iarratais (a bheidh aistrithe go Béarla ag soláthraí seachtrach ar chonradh don Ardrúnaíocht Bhuan, sa chás go gcuirfear an Fhoirm Iarratais isteach i dteanga eile). Ní féidir leis an Ardrúnaíocht Bhuan cáilíocht an aistriúcháin a chinntiú. Mar sin de, is ar phriacal an iarratasóra féin a bheidh sé. Lena chois sin, ní mór an Conradh Fóirdheontais, bainistíocht tionscadail, an tuarascáil foirmiúil, na príomhtháirgí agus gach cumarsáid leis an Eintiteas ar cuireadh cúram air agus leis an Ardrúnaíocht Bhuan bheith i mBéarla. Ní féidir an Fhoirm Iarratais a chur isteach gan an Bhileog Dhaingnithe.

Is é an spriocdháta deiridh chun an Fhoirm Iarratais agus an Bhileog Dhearbhaithe a chur isteach ná
14/10/2024, 14:00 CEST

8. PRÓISEAS ROGHNÚCHÁIN

Tar éis d'iarratais a bheith curtha isteach, beidh gach ceann faoi réir próisis roghnúcháin a leanann na céimeanna seo a leanas:

1. Seiceáil incháilitheachta
2. Measúnú Straitéiseach
3. Measúnú Oibríochtúil

8.1 SEICEÁIL INCHÁILITHEACHTA

Nuair a dhúnann an Ghlaio ar Thograí EUI-IA, déanann an Ardrúnaíocht Bhuan seiceáil incháilitheachta ar gach iarratas a cuireadh isteach. Is iad na haidhmeanna atá ag an tseiceáil incháilitheachta ná cinntiú go gcloíonn na Foirmeacha Iarratais agus a n-ianscríbhinní leis na critéir incháilitheachta foirmiúla; measúnú breise ar iarratais neamhincháilithe a sheachaint; agus cóir comhionann a chinntiú do gach tionscadal a roghnófar le haghaidh maoiniú a fháil.

Is iad na critéir incháilitheachta EUI-IA ná na cinn seo a leanas:

1. Tá an Fhoirm Iarratais curtha isteach go leictreonach ar an Ardán Malairte Leictreonach roimh an spriocdháta a léirítear sna Téarmaí Tagartha don nGairm Tograí.
2. Tá an Fhoirm Iarratais líonta isteach ina hiomláine.
3. Is é atá san iarratasóir ná údarás uirbeach aonair d'Aonad Riaracháin Áitiúil a shainítear de réir an leibhéil uirbithe mar chathair, baile nó bruachbhaile (de réir cód 1 DEGURBA nó cód 2 DEGURBA ó *Eurostat*) agus nuair is ionann an daonra ann agus ar a laghad 50 000 áitritheoir

NÓ

Is é atá san iarratasóir ná cumann nó grúpa údaráis uirbeacha le stádas dlíthiúil mar cheirtleáin eagraithe d'Aonaid Riaracháin Áitiúla, ina bhfuil cónaí ar fhormhór (51% ar a laghad) na n-áitritheoirí in Aonaid Riaracháin Áitiúla mar a shainítear de réir an leibhéil uirbithe (DEGURBA) *Eurostat* mar chathracha, bailte nó bruachbhailte (de réir cód 1 DEGURBA nó cód 2 DEGURBA ó *Eurostat*) agus nuair is ionann 50 000 áitritheoir ar a laghad agus an chomhdhaonra iomlán.

NÓ

Is é atá san iarratasóir ná cumann nó grúpáil údaráis uirbeacha gan stádas dlíthiúil mar cheirtleáin eagraithe, agus gurb Aonaid Riaracháin Áitiúla iad na húdaráis uirbeacha rannpháirteacha go léir (Príomhúdarás Uirbeach agus Údaráis Uirbeacha Comhlachaithe) a shainítear de réir an leibhéil uirbithe (DEGURBA) *Eurostat* mar chathair, baile nó bruachbhaile (de réir cód 1 DEGURBA nó cód 2 DEGURBA ó *Eurostat*) agus nuair is ionann 50 000 áitritheoir ar a laghad agus an chomhdhaonra iomlán (Príomhúdarás Uirbeach agus Údaráis Uirbeacha Comhlachaithe).

4. Cloítear leis an tréimhse incháilitheachta: cloíonn dáta críochnaithe an tionscadail le riachtanais na Gairme agus riachtanais an EUI-IA.
5. Cloítear leis na riachtanais i dtaobh buiséid uasta (EUR 5 mhilliún CFRE mar uasmhéid) agus leis an bprionsabal cómhaoinithe (íocaíocht de 20% ar a laghad urraithe ag an gComhpháirtíocht).
6. Is as Ballstáit AE do gach páirtí atá rannpháirteach (Príomhúdarás Uirbeach nó Údaráis Uirbeacha Comhlachaithe agus Páirtithe Seachadta).

7. Sa chás go bhfuil cumann nó grúpa údaráis uirbeacha gan stádas dlíthiúil mar cheirtleáin eagraithe, léirítear Príomhúdarás Uirbeach nó na hÚdaráis Uirbeacha Comhlachaithe san Fhoirm Iarratais.
8. Níl baint ag na húdaráis uirbeacha (Príomhúdaráis Uirbeacha agus/nó Údaráis Uirbeacha Comhlachaithe a chuireann iarratas isteach ach le togra tionscadail amháin i gcreat an Ghlaio ar Thograí céanna.
9. Níor roghnaíodh agus níor maoiníodh údaráis uirbeacha iarratais (Príomhúdaráis Uirbeacha agus/nó Údaráis Chomhlachaithe Uirbeacha) ó Ghlaio ar Thograí AEI-IA roimhe seo.
10. Uaslódáladh Bileog Dhearbhaithe neamhleasaithe atá sínithe ag ionadaí dlíthiúil an Phríomhúdaráis Uirbigh ar an Ardán Malairte Leictreonach sa Chuid Bhileog Dhearbhaithe den Fhoirm Iarratais.

Mura gcloítear leis na riachtanais go léir mar atá leagtha amach thuas, beidh an t-iarratas neamhincháilithe agus ní dhéanfar aon mheasúnú breise air. Cuirfear scéala chuig iarratasóirí ag deireadh na Seiceála incháilitheachta faoin gcinneadh i taobh a n-iarratais (má tá sé ag dul ar aghaidh don chéad chéim eile nó nach bhfuil).

8.2 MEASÚNÚ STRAITÉISEACH

Beidh iarratais incháilithe agus inghlactha faoi réir Measúnú Straitéiseach le bheith déanta ag painéal Saineolaithe Seachtracha. Is ionann an Measúnú Straitéiseach agus **70%** den ualú a thugtar don measúnú tionscadail ina iomláine. Tá na critéir seo a leanas i gceist leis an Measúnú Straitéiseach:

- **Nuálaíocht agus ábharthacht (30%)** Cá mhéad gur féidir leis an iarratasóir a léiriú gur réiteach nua í an togra tionscadail a bhfuil luach sa bhreis aige i dtaca le hábhar an Ghlaio? Cá mhéad a bhaineann an réiteach leis an gcomhthéacs áitiúil agus le cuspóirí Bheartais Comhtháite?
- **Comhpháirtíocht agus comhchruthú (12%)** Cé chomh bainteach agus láidir is atá an Chomhpháirtíocht chun an réiteach mholta a chur i bhfeidhm agus chun na torthaí a bhfuiltear ag súil leo a bhaint amach. Cá mhéad rannpháirteachas ciallmhar agus comhchruthú ó gheallshealbhóirí, spriocghrúpaí agus saoránaigh atá ceadaithe ag an moladh?
- **Intomhaisteacht torthaí agus tionchair (12%)** Cé chomh sonrach agus réalaíoch is atá na torthaí a bhfuiltear ag súil leo agus cá mhéad is a léiríonn siad an tionchar a bhfuiltear ag súil leis go mbeidh ag an tionscadail ar an gcomhthéacs áitiúil agus ar thairbhíthe/úsáideoirí deiridh?
- **Inbhuanaitheacht agus uasghrádú (8%)** Cá mhéad a chabhróidh an tionscadal go buan chun dul i ngleic leis an dúshlán ainmnithe? Cé chomh féinchothaithe a bheidh an réiteach mholta tar éis a dháta deiridh agus cá mhéad féidearthachta atá ann uasghrádú a dhéanamh má chruthaítear go rathúil é?

- **Inaistritheacht** (8%) Cé chomh inaistrithe is a bheidh an tionscadal go dtí ceantair uirbeacha eile ar fud na hEorpa?

Léirítear na ceisteanna measúnaithe táscacha le haghaidh gach critéar sa Treoir EUI-IA, Caibidil 3.2 “Próiseas roghnúcháin”.

Mar thoradh ar an Measúnú Straitéiseach, déanann an Painéal de Shaineolaithe Seachtracha measúnú domhain ar na hiarratais agus déanann siad iad a rangú bunaithe ar an scóráil sa Mheasúnú Straitéiseach. Mar atá aontaithe leis an gCoimisiún, rachaidh iarratais atá thar tairseach áirithe sa rangú iomlán ar aghaidh chuig an Measúnú Oibríochtúil. Cuirfear scéala chuig iarratasóirí ag deireadh an phróisis Measúnaithe Straitéisigh faoin gcinneadh i taobh a n-iarratais (má tá sé ag dul ar aghaidh don chéad chéim eile nó nach bhfuil).

8.3 MEASÚNÚ OIBRÍOCHTÚIL

Déanann an Ardrúnaíocht Bhuan an Measúnú Oibríochtúil agus is ionann an measúnú agus 30% den ualú a thugtar don measúnú tionscadail foriomlán. Is í príomhaidhm an Mheasúnaithe Oibríochtúla ná stóinseacht an togra a mheas i.e.; an bhfuil údar leis, an bhfuil sé réalaíoch, seasmhach agus stuama, críochnúil, réidh le bainistiú ar bhealach éifeachtach agus le cur i bhfeidhm ar bhealach tapa agus an bhfuil luach ar airgead ag baint leis. Déanfar meastóireacht ar na critéir seo a leanas le linn an Mheasúnaithe Oibríochtúla:

- **Dearadh agus Loighic Tionscadail** (12%) Cé chomh réalaíoch, seasmhach agus stuama atá gnéithe (gníomhaíochtaí, táirgí, aschuir, táscairí) den Phlean Oibre? Cá mhéad a chuideoidh dearadh an tionscadail mholta leis na cuspóirí agus na torthaí a bhfuiltear ag súil leo a bhaint amach?
- **Indéantacht agus ullmhacht oibríochtúil an tionscadail** (8%) Cé chomh indéanta is atá an togra (chun a bheith curtha i bhfeidhm laistigh den tréimhse ama sonraithe) agus cé chomh réidh le hoibriú is atá sé?
- **Socrúithe eagrúcháin agus acmhainn oibríochtúil** (5%) Cé chomh oiriúnach is atá gníomhaíochtaí bainistíochta agus cumarsáide agus an dtacaíonn siad le cur i bhfeidhm foriomlán an tionscadail?
- **Buiséad** (5%) Cé chomh stuama agus comhréireach is atá an buiséad?

Léirítear na ceisteanna measúnaithe táscacha le haghaidh gach critéar sa Treoir EUI-IA, Caibidil 3.2 “Próiseas roghnúcháin”.

Tar éis an mheasúnaithe Oibríochtúil, faoi Choiste Roghnúcháin a fhanann sé an cinneadh deiridh a dhéanamh. Cuirfear scéala chuig iarratasóirí ag deireadh an phróisis Mheasúnaithe Oibríochtúla faoin gcinneadh.

8.4 CÓRAS SCÓRÁLA MEASÚNAITHE

Úsáidtear córas scórála le cabhrú le linn an phróisis chinnteoireachta. Sanntar scór idir 1 agus 10 do gach critéar ualaithe; ansin tugtar meánscór do gach tionscadal. Úsáidtear an scála scórála seo a leanas:

9-10 – sármhaith

7-8 – go maith

5-6 – measartha

3-4 – lag

1-2 – an-lag

Tabhair faoi deara má fhaigheann tionscadal níos lú ná, nó cothrom le 4 faoi chritéar measúnaithe ar bith, diúltófar go huathoibríoch agus ní phróiseálfar a thuilleadh é.

Úsáidtear an córas scórála ag cur na buanna sonracha de gach togra tionscadail san áireamh ach freisin, le díograis don phróiseas iomaíoch, ba cheart measúnú comparáideach a dhéanamh ar na tograí tionscadail eile a chuirtear isteach i gcreat an Ghlaio ar Thograí céanna. Dá thoradh sin, ní thugtar na scóir faoi seach d'iarratasóirí tograí tionscadail nár cuireadh ar an ngearrliosta iad don Mheasúnú Oibríochtúil nó nár faomhadh iad faoi dheireadh ach tugtar aiseolas mionsonraithe ar gach critéar a measúnaíodh dóibh.

Ní mór d'iarratasóirí tionscadail tabhairt faoi deara nach bhfuil teideal acu go huathoibríoch ar an deontas AE iomchuí má roghnaítear iad le linn an phróisis roghnúcháin. Mura gcloítear leis na coinníollacha sainmhínithe le linn na Céime Tionscnaimh (agus nach bhfuil an tionscadal réidh le hoibríocht a dhéanamh), coimeádann an tEintiteas ar cuireadh cúram air an ceart chun deireadh a chur leis an tionscadal agus é a bhaint den liosta EUI-IA de thionscadail faofa (le haghaidh tuilleadh sonraí, féach Treoir EUI-IA, Caibidil 4 “Tréimhse Tionscnaimh agus Conraitheoireacht”).

8.5 CRITÉIR EISIATA D'IARRATASÓIRÍ DEONTAIS

De réir Rialachán (AE, *Euratom*) 2018/1046 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle faoi na rialacha airgeadais a bhaineann le buiséad ginearálta an Aontais³¹, d'fhéadfaí go n-eisiafar iarratasóirí ón nós

---

³¹ RIALACHÁN (AE, *Euratom*) 2018/1046 Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE an 18 Iúil 2018 maidir leis na rialacha airgeadais is infheidhme maidir le buiséad ginearálta an Aontais, lena leasaítear Rialachán (AE) Uimh. 1296/2013, (AE) Uimh. 1301/2013, (AE) Uimh. 1303/2013, (AE) Uimh. 1304/2013, (AE) Uimh. 1309/2013, (AE) Uimh. 1316/2013, (AE) Uimh. 223/2014, (AE) Uimh. 283/2014, agus Cinneadh Uimh. 541/2014/AE agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE, *Euratom*) Uimh. 966/2012 <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj>

imeachta chun deontais a dhámhachtain má tá ceann amháin nó níos mó de na cásanna eisiata seo a leanas i gceist leis an bPríomhúdarás Uirbeach nó le duine nó daoine atá cumhachtaí ionadaíochta, cinnteoireachta nó rialaithe acu laistigh den Phríomhúdarás Uirbeach, nó daoine atá riachtanach chun an tionscadal a chur i bhfeidhm.

- féimheacht, dócmhainneacht nó nósanna imeachta foirceanta,
- sárú dualgais i dtaobh íocaíochtaí cánacha nó ranníocaíochtaí slándála sóisialta a íoc,
- mí-iompar gairmiúil tromchúiseach, lena n-áirítear mífhaisnéis,
- calaois,
- caimiléireacht,
- iompar a bhaineann le heagraíocht choiriúil
- sciúradh airgid nó maoiniú sceimhlitheoireachta,
- cionta sceimhlitheoireachta nó cionta a bhaineann le gníomhaíochtaí sceimhlitheoireachta,
- saothar leanaí agus cineálacha eile gáinneáil ar dhaoine,
- neamhrialtacht,
- bheith ina cuideachta chaoch nó cuideachta chaoch a chruthú.

Le linn an phróisis iarratais, ní mór do gach iarratasóir dearbhú a chur isteach leis an bhFoirm iarratais a dheimhníonn nach bhfuil aon cheann de na critéir eisiata thuasluaite i gceist leis an bPríomhúdarás Uirbeach nó leis na Páirtithe Tionscadail. Is cuid den Bhileog Dhearbhaithe atá i gceangal leis an bhFoirm iarratais ar an EEP é an dearbhú seo. Tabhair faoi deara go gcaithfidh ionadaí dlíthiúil an Phríomhúdaráis Uirbigh an Bhileog Dhearbhaithe a shíniú ionas go measfar go bhfuil sé incháilithe le linn na Seiceála Incháilitheachta.

Le linn an nós imeachta roghnúcháin agus sula ndéanann an Coiste Roghnúcháin cinneadh críochnaitheach maidir le bronnadh na ndeontas, seiceálann an Bhuanrúnaíocht na hiarratasóirí sa Chóras Luathbhraite agus Eisiamh (EDES), an córas a bhunaigh an Coimisiún Eorpach chun cosaint leasanna airgeadais an AE a threisiú agus chun bainistíocht fhónta airgeadais a áirithiú³². Má bhraitear Príomhúdarás Uirbeach san EDES, tugann an Ard-Rúnaíocht Bhuan fógra don iarratasóir, a bhfuil an deis aige ansin cosaint a chur i láthair roimh an gcinneadh deiridh ón gCoiste Roghnúcháin, i gcomhréir le prionsabal na comhréireachta.

---

³² Airteagal 142, RIALACHÁN (AE, Euratom) 2018/1046 Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE an 18 Iúil 2018 maidir leis na rialacha airgeadais is infheidhme maidir le buiséad ginearálta an Aontais

9. CÉIM TIONSCNAIMH AGUS CONRADH

Clúdaíonn an Chéim Tionscnaimh an chéad sé mhí roimh chéim curtha i bhfeidhm an tionscadail. An aidhm atá aici ná le cinntiú go gcloítear leis na coinníollacha riaracháin go léir chun an tionscadal a chur i bhfeidhm go furasta agus go héifeachtúil agus chun dearbhuithe a sholáthar maidir le hullmhacht an tionscadail (bainistíocht tionscadail, tionscadail a chur i bhfeidhm, bainistíocht riosca). Is iad na príomhghnéithe a thugtar fúthu sa tréimhse seo ná oiliúint i mbainistíocht tionscadail (lena n-áirítear eolais maidir leis an gcreat tuairiscithe agus monatóireachta), comhlíonadh riachtanais riaracháin agus dhíthiúil le haghaidh tús an tionscadail, imeascadh moltaí an Choiste Roghnóireachta, an iniúchta *ex-ante* agus na seiceála ullmhachta. Aidhm eile atá ag an gCéim Tionscadail ná comhoibriú rathúil a bhunú idir an tionscadal agus an Ardrúnaíocht Bhuan.

Is próiseas atá fite fuaite sa Chéim Tionscnaimh é seiceáil ullmhachta an tionscadail chun fadhbanna móra gan choinne le linn an tionscadail a chur i bhfeidhm a sheachaint a oiread agus is féidir. Déanann an FLC agus an Ardrúnaíocht Bhuan seiceáil ullmhachta an tionscadail le linn an iniúchta *ex-ante* agus clúdaítear an réimse iomlán fadhbanna bainistíochta, riaracháin, airgeadais agus feidhmiúla gur féidir leo cur isteach ar an tionscadal a chur i gcrích agus ar thorthaí spriocdhírthe a bhaint amach. Dearbhaíonn an tseiceáil ullmhachta go bhfuil straitéis iontaofa agus a dhóthain réamhaíochta i dtaobh na n-ábhar a pléadh sa chuid bainistíochta riosca den Fhoirm Iarratais ag an tionscadal (i.e. bainistíocht tionscadail, acmhainn daonna chun an tionscadal a chur i bhfeidhm, ullmhacht do ghnáthaimh soláthair, amlíne réalaíoch, timpeallacht dhlíthiúil, cáipéisíocht a bhaineann le hinfheistíochtaí, suíomh agus údarais riaracháin...).

Mura gcríochnaítear an Chéim Tionscnaimh go rathúil laistigh den chreat ama beartaithe de 6 mhí (nó chríochnaíodh aon cheann de na céimeanna thuasluaite, nó bhí toradh diúltach leis an iniúchadh *ex-ante* agus/nó leis an tseiceáil ullmhachta) tá an ceart ag an Eintiteas ar cuireadh cúram air deireadh a chur leis an tionscadal agus é a bhaint den liosta EUI-IA de thionscadail faofa. Sa chás sin, ní íoctar ach an dá chnapshuim le haghaidh Ullmhúchán tionscadail agus an Chéim Tionscnaimh. Má chuirtear isteach ar an gCéim Tionscnaimh sula gcríochnófar í (m.sh., tiocfaidh deireadh leis an tionscadal), ní scaoilfear ach an chnapshuim atá beartaithe do chostais Ullmhúcháin Tionscadail chuig an bPríomh-Údarás Uirbeach.

Is coinníoll *sine qua non* é Céim Tionscnaimh atá curtha i gcrích go rathúil chun cistiúcháin CFRE le haghaidh tús a chur leis an tionscadal a chur i bhfeidhm a fháil.

10. CONAS CÚNAMH A FHÁIL

Beidh foireann na hArdrúnaíochta Buaine réidh le cabhrú má tá ceisteanna ag iarratasóirí le linn an Ghlaio ar Thograí EUI-IA - tá sonraí ar fáil ar suíomh an EUI. Sa bhreis air sin:

- Eagróidh an Ardrúnaíocht Bhuan Seimineáir Iarratasóra i gcathracha éagsúla ar fud na hEorpa. Tá dátaí agus láithreacha na Seimineáir Iarratasóra ar fáil ar suíomh an EUI. Le linn na seimineáir seo, beidh an deis ag iarratasóirí cruinnithe déthaobhacha a chur in áirithe le baill na hArdrúnaíochta Buaine agus/nó le hionadaithe an Choimisiúin chun a smaoineamh don tionscadal a phlé.
- Eagrófar seimineáir gréasáin ar ghnéithe faoi leith i dtaobh tionscadal a fhorbairt agus a chur isteach.
- Tá rannán C&F ar fáil ar suíomh an EUI agus reáchtálfar comhairliúcháin déthaobhacha ar líne.
- Tá an pacáiste iarratais (lena n-áirítear: na Téarmaí Tagartha, Treoir EUI-IA, Treoir theicniúil don Ardán Malairte Leictreonach (EEP), teoracha sonracha faoi conas an Fhoirm Iarratais atá ar fáil i ngach teanga AE ar an gcóras EEP a líonadh isteach, agus an Doiciméad Oibre Cúirtéise don Fhoirm Iarratais) ar fáil ar shuíomh an EUI.

11. EOCHAIRDHÁTAÍ

- **06/05/2024** – seoladh an tríú Ghlaó ar Thograí EUI-IA
- **06/2024 – 10/2024** – Seimineáir d'iarratasóirí agus comhairliúcháin ar líne
- **14/10/2024 (14:00 CEST)** – Spriocdháta chun Foirmeacha Iarratais a chur isteach
- **03/2025** – dáta táscach le haghaidh breith críochnaitheach ar fhaomhadh tionscadail
- **09/2025** — dáta deiridh Chéim an Tionscnaimh
- **01/10/2025** – deireadh an tréimhse Tionscnaimh agus túsdháta chun gach tionscadal faofa a chur i bhfeidhm

Táimid ag súil le bhur dtograí tionscadail a léamh go luath!